

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut.) 4. Telefon: 151. Sürgönycím: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és vevői nyomása Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej, Külföldre havonta 50 Lejtel több. :: Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár). Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 106. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Kedd, 1930. május hó 13.

Egy antialkoholista szesztörvény.

A törvény-gyár serényen működik Bucurestiben. A kormányt igazán nem lehet azzal vádolni hogy elpocsékolja idejét: egyinás után készülnek a különböző törvényjavaslatok, amelyek azonban többnyire olyan kérdéseket akarnak „rendezni”, amelyekkel eddig semmi baj sem volt és amelynek „szabályozása” csak zavart okozhat. Az ország több, mint 4 milliónyi kisebbsége évek hosszu sora óta hiába vár arra, hogy a minduntalan felmerülő kisebbségi problémát végre tétézes törvényekkel oldják meg. Míg a római jogok nélkül a legnagyobb bizonytalanságban, amibe többnyire saját hibájukon kívül kerültek és ezeken kívül is számos égetően fontos kérdés elintézését sürgeti a sajtó napról-napra. És a kormány lényegesen gyártja a törvényeket, amelyeket remegő aggodalommal várnak az érdekelt körök, mert jogosan tartanak attól, hogy az új törvényt csak megszorításokat, újabb nehézségeket és a helyzetet rosszabbodását hozhatja.

A szesztörvényjavaslatot is nagy izgalommal várta gazdasági életünk és a tervezet minden egyes paragrafusát. A likörgyárosok szindikátusának tegnap Aradon lefolyt gyűlésén ismertették először az új szesztörvénytervezet szövegét, amely igazolta azt az aggodalmat, amellyel megszületését várták. Az egyes pontok felolvasásánál felszisszenek azok, akiket létezőjükben támogatott meg egy-egy új intézkedés terve. A bortermelők, vendéglősök, korcsmárosok körében tiltakoznak a tervezet ellen amely senkinek sem kell. Kinek az érdekében hozták tehát a javaslatot a parlament elé? Önkéntelenül is ez a kérdés merül fel mindenkiben aki az új szesztörvényjavaslatat kinosan megfogalmazott pontjait olvassa.

A tegnap ismertett és lapunk más helyén közölt javaslat minden egyes pontja más és más foglalkozási ágra nézve csapást és teszt még elviselhetlenebbé a helyzetet. Mint ha az volna a tervezet főcélja, hogy a szeszgyártást és a terjesztését mindenképpen megnehezítsék. Eltörli a sorsát adórendszert és ehelyett az egyénekenkénti elbírálás alapján vetik ki az adót. Harminc fokozott felületű szeszt a jövőben csak lepecsételt palackokban lehet árusítani, amiből az következik, hogy a poharanként való kimerés megszűnik és aki egy pohár konyakot akar inni, annak egy egész palackkal kell vásárolnia. Ezt az intézkedést még a burkolt antialkoholista tendenciával sem lehet magyarázni. Az adminisztrációt teszi oktatásul komplikáltabbá a tervezet lássz hogy új engedélyekhez köti a pálinkagyártást és főleg az a pont sérelmes, amely elrendeli, hogy a jövőben a vendéglősök részére csak öt évi időtartamra állítanak ki italmézési engedélyt, amit azonban minden esztendőben meg kell hosszabbítani. Elképzelhető, hogy ez az új rendszer mennyi visszaélésre adhat majd alkalmat, mennyi kiadást és időrablót utamatárast jelent azoknak, akik szeszszeszt eleget akarnak tenni a törvény rendelkezéseinek. Nem felejtették ki a törvényjavaslatból azt az obligát pontot sem, amely a kisebbségekhez tartozó polgárokat még külön is sérteti. Italmézési engedélyt ugyanis csak az kaphat, aki az állam nyelvét bírja. El sem tudjuk képzelni, milyen összefüggés van az italmézés és az államnyelv tudása között.

Letartóztatták Gandhi utódát is.

Nem elég az angol karhatalom. — Kifosztották a shiodai sóraktárt. Egy nő a mozgalom élén.

(Bombay, május 12.) A letartóztatott Gandhi utóda, a 80 éves Abbas Tyabji 300 önkéntesével elindult Daharsane felé, ahol a hatóságok minden előkészületet megtek az erőszak megakadályozására. A sóraktárt drótsövénnyel vették körül és az épületet 50 rendőr, valamint 100 vándor őrszi. Abbat figyelmeztették eljárásának folyos következményeire és letartóztatással fenyegették meg, mire a felkelővezér kijelentette, hogy ragaszkodik elfogatásának esetére, Sarojini Naigu asszonyt nevezte ki utódjául és utasította az önkénteseket, hogy az offenzíva során vágják el a sóraktár körül lévő drótkadályokat. Utközben Gandhi felesége megáldotta az önkénteseket és csatlakozott a sapatához. 300 angol és mohamedán rendőr két teherautón utólérte az önkéntes csapatot és megállásra szólította fel őket. Amikor a felszólításnak nem engedelmesskedtek, a rendőrök letartóztatták Tyabjít és 59 önkéntest.

(London, május 12.) A felsőházban egy indiai felsőházi tag ma bejelentette, hogy péntek óta rendkívüli módon súlyosbodott a helyzet Indiában. A karhatalom ugy látszik nem elég erős a rend fenntartására, mert Sholapurban a lázadók megtámadták a katonákat szállító automobiloikat, a katonákat lefegyverezték és az autókat teljesen kifosztották. Rövidesen újabb csapat szállítások történnek Indiába.

Ma érkezett jelentés szerint a lázadók megtámadták a shiodai sóraktárakat és kifosztották azokat. A lázadók vezére, akinek parancsát épen olyan fanatizmussal teljesítik, mint Gandhité, Sarjani Naigu asszony, a nacionalista mozgalom jelenlegi irányítója. Londonban és Cambridgeben végezte tanulmányait. Tökéletes modern európai nő, aki angol szellemben nevelte gyermekeit. 1911-ben beválasztották az angol irodalmi társaságba. Több irodalmi műve jelent meg angolul és más nyelveken.

Cuza egyelőre közbeszól, de később az ablakon át akarja kihajigálni a zsidókat.

Interpelláció egy agyonvert kommunista miatt. — Leon képviselő szerint Andronescu postavezérigazgató katonaszökevény.

(Bucuresti, május 12.) A kamara mai ülésén napirend előtt Pop C. István elnök felolvasta a lengyel köztársasági elnöknek a május tizediki nemzeti ünnep alkalmával küldött üdvözlő táviratát. Majd Landau kisenevi zsidópárti képviselő emelkedik szószárra és elmondja, hogy az ottani május 10-iki ünnepségeket a kommunisták meg akarták zavarni. Ő ezt elítéli ugyan, de nem hallgathatja el azt sem, hogy a letartóztatott közlés úgy elvert a rendőrség telekban sérülésebe. Az ügvet a rendőrség titokban tartja. Ezzel egyidejűen az antiszemita is demonstráltak, de őket nem intették le. Felvilágosítást kér a belügyminisztertől.

Cuza: Mégis csak hallatlan, amit ezek a zsidók merésznek. Nem zsidó ország ez, hogy ilyen szemtelen hangon beszélhessenek.

Landau: Ezt a hangot, még magának sem szabad használni.

Cuza: A zsidók Mogen-Dovidos jelvényű zászlókkal vonulnak fel Baliciban a nemzeti ünnepen. Mi volna, ha minden kisebbség a maga zászlajával venne részt az ünnepségeken? A zsidók átvonnak mindig, mint ahogy Targu Frumuson tették, ahol kétezer zsidó megtámadott néhány diákot.

Landau: Jobb, ha hallgat.

Cuza: Ha mi jövőnk kormányra, az ablakon át hajigálom majd ki az ilyen embereket.

Pop C. István: Nem engedem meg, hogy ilyen hangon beszéljenek a parlamentben!

Cuza: De azt sem lehet megengedni, hogy egy ilyen, mint ez (és ekkor Landaura

mutatott) így beszéljen a román nemzetéről. Én is és a diákjaim mindig megvédjük az állam presztizsét, hogy elzárjuk az ilyen elemekkel szemben.

Pop C. István: Jobb lenne, ha a diákok a könyvek mellett maradnának.

Cuza: Ott is megállják a helyüket.

Madgearu: Az antiszemita zavargások mélyen leszállítják a diákok nívóját. Egy vizsga alkalmával például százhusz növendékből husz ment csak át. Ez a visszaesés azért van, mert a diákok tüntetéssel töltik az idejüket.

Figure: Így fest a Cuza-féle nemzeti realizmus.

Cuza: Maga ne beszéljen. Az antiszemita diákok, mindig első tanulók, a zsidók viszont gyávák s Targu Frumuson kétezeren támadtak meg néhány diákot.

— Landau: Igen alávaló hazugságot még sem lehet állítani.

Ezzel a zsidó-vita véget ért. Majd Leon hipista képviselő Andronescu postavezérigazgató katonái okmányának bemutatását, mert szerinte a postavezérigazgató katonaszökevény. Ekörül heves szóváltás támad Madgearu és Leon között. Utána a napirendre térnek át, amelyen a földgázmonopolium törvényjavaslata szerepelt. Barabás dr. tordai képviselő a törvényt bizonyos hiányosságokon kívül jónak találja. Leszögezi, hogy a földgáz társaság eddig egyetlen iparellenes politikát folytatott. Ezzel az ülés véget is ért.

Általános az a nézet, hogy a szesztörvény nyel tervszerűen meg akarták nyomorítani azokat, akik ezzel a virágzó iparággal foglalkoznak. Ha ez volt a cél, akkor azt teljes mértékben el is érték. A szesz gyártását és árusítását úgy megnehezítik, mintha az antialkoholista egyesület szerkesztette volna ezt a

törvénytervezetet. Hogy ezerszámara vesztik el existenciájukat az ország adófizető polgárai és egy virágzó iparág megy tönkre, hogy a szeszgyártás egy agrárállamban nemcsak ipari érdek és ipari kérdés, de az agrártermékek felhasználhatósági lehetősége s így agrár-kérdés is, ki törődik ezzel?

Az egyesülés emlékünnepének aradi lefolyása.

(Arad, május 12.) Az egyesülés emlékünnepére nagy pompával zajlott le. Szombaton reggel lobogódiszt öltött a város. A városháza előtti térség, a városháza, a vármegyeháza, továbbá a görög keleti katedrális izlósos virágdiszben dekorálták az ünnepi hangulatot.

Programmszerűen Te Deum vezette be az ünnepségeket. Aradváros valamennyi templomában hálaadó Istentisztelettel emlékeztek meg az ünnep jelentőségéről. A görög keleti katedrális előtt dízsátorban folyt le a Te Deum amelyet dr. Comsa Gy. Gergely püspök celebrált az aradi lelkesi kar teljes asszisztenciájával.

Tíz óra tájban a főutvonalokon és a Piata Avram Iancu gyülekeztek az iskolák, a sportegyesületek és a hadsereg, hogy programmszerű sorrendben vegyenek részt a díszfelvonuláson.

A városháza előtt felállított dízsátorhoz tizenegy óra tájban érkeztek meg azok a hivatalos személyiségek, akik évenként végigszemlélik a festői látványosságú felvonulást.

Féltizenkettőkor katonai kúrtszó jelezte Iovanovici tábornok helyőrségi parancsnok érkezését. A gyalogjárók mellett felsorakozott katonaság feszes vigyázz-állásban üdvözölte a tábornokot. Ugyanekkor három csukott autó futott a városháza elé. Az elsőben foglalt helyet dr. Marsieu Iustin prefektus és dr. Comsa Gy. Gergely görög keleti püspök. A második autóban dr. Moga Romulus rendőrkezes és dr. Lutai Cornel, az interimár-bizottság elnöke érkeztek a díszfelvonulásra, a harmadik kocsiában ugyancsak magas állású hatósági személyek ültek.

A díszfelvonulást az Astra-gyár zenekara vezette be. Programmszerűen a következő intézmények vonultak fel fegyelmezett testtartással a zenekar ütemére lépdelve:

Regina Maria árvaház, leánykereskedelmi, házipar iskola, leány tanítóképző, a „Iosif Vulcan” gimnázium, ipariskola, felső kereskedelmi fiúiskola, fiú tanítóképző, kath. gimnázium, „Moisa Nicoara” liceum.

Az államvasuti zenekar hangjai mellett tisztelgették a CFR. műhely, városi tanoncotthon, Meteor kerékpár-egyesület, Toldi-klub, Gloria-CFR. sportklub, Tricolor, Vulturul és a pincérek sportegyesülete. AAC., ATE., AMTE. és AKE sportegyesületek.

Az aradi garnizon festői csoportosításban tisztelgett a dízsátor előtt. Élen haladt a 93-as háziezred zenekara. A garnizont Visoreanu tábornok brigádparancsnok vezette, aki tisztelgett Iovanovici tábornok előtt. A háziezred Constantinescu ezredessel az élen, a vasuti ezred Petrutu Adrian kapitánnyal az élen, a gránicsárszázad Angelescu őrnaggyal az élen, a schimbasok Iovanescu őrnaggyal az élen, vonultak el a dízsátor előtt. A tüzérséget az I-es tüzérszázad képviselte, amelynek nagyszerű felszerelése és fegyelmezettsége feltűnést keltett. A tüzérszázadot Sion Ion alezredes parancsnok vezette.

Egy óra tájban ünnepélyes fogadtatás volt a prefektúra dísztermében, amely ez alkalommal ünnepi köntöst öltött.

A hadsereg vezérkara és a polgári intézmények képviselői kört formálva várták dr. Marsieu prefektus, Iovanovici tábornok és dr. Comsa Gy. Gergely püspök érkezését.

Előbb az egyházak fejei tisztelgették a hatóságok előtt, majd a katonai hatóságok fejei következtek. A megye és város különböző jövedelvényű intézményei, a kereskedelmi és ipari alakulatok elnökei, az ügyvédi kamara dékánja, az Astra-kultúregyesület és a kisebbségi újságírói kar üdvözölték a méltóságokat. Dr. Marsieu Iustin prefektus mondott köszönetet a megjelenteknek, méltatván az egyesülés ünnepének jelentőségét.

Délután a kulturpalotában volt nemzeti ünnepség, este pedig fátylasmenet járta be a várost, amely tisztelgett a prefektúra előtt.

Ujabb tizenötezer embert mészároltak le a kínai banditák.

— Ötszáz embert a hegyek közé hurcoltak. —

(Hankau, május 12.) Azok a banditák, akik legutóbb Ho-Man-Hu-ban garázdálkodtak, most Yun-Jang hegységben lévő falvakat támadták meg. Az ideérkezett jelentések szerint a banditák, akik körülbelül háromezren

lehetnek, tizenötezer embert mészároltak le, számos falut kifosztottak és porrá égettek. A banditák ötszáz embert magukkal hurcoltak a hegyek közé. A hatóságok tehetetlenek velük szemben.

Lefogtak Párisban egy pénzhamisító bandát

Ötvenfontos bankjegyeket hamisítottak. — A letartóztatottak között van egy román állampolgár is.

(Páris, május 12.) A párisi rendőrség ma este egy bankjegyhamisító bandát leplezett le, amelynek tagjai az egész világon terjesztették hamisított ötven frankos bankjegyeiket. A banda kézrekerítésére Európa, Afrika, Amerika, Ázsia országainak rendőrségei fáradoznak hónapok óta. Végre ma Párisban sikerült négy férfit letartóztatni.

akikről kiderült, hogy ők terjesztik a hamis bankjegyeket. Nagymennyiségű ötvenfontost találtak náluk. A banda vezetője Brower Lajos orosz emigráns, Radlinszki lengyel, Cohel Izsák lengyel és Statnigros György román állampolgárok. A rendőrség azt hiszi, hogy a hamis ötvenfontosokat Berlinben készítették.

A NÉPSZÖVETSÉG ÖRÖME: NINCS TÖBBÉ OPTÁNSKÉRDÉS.

— Megkezdődött a népszövetségi tanács 59-ik ülészaka. —

(Genf, május 12.) A népszövetségi tanács ma délelőtt tartotta első ülését, melyen Marinkovics jugoszláv külügyminiszter elnökölt. Az ülés előtt a népszövetségi tanács tagjai bizalmas értekezletet tartottak, amelyen foglalkoztak azzal, hogy a román-magyar optánskérdés, amely hét esztendőn át súlyos jogi problémát jelentett a Népszövetség számára, véglegesen rendezést nyert és ezzel lekerült a világpolitika napirendjéről. Ezután adminisztratív kérdéseket intéztek el és a kisebb ügyek tárgyalását keddre halasztották.

(Genf, május 12.) A népszövetségi tanács ülésén Briand bejelentette, hogy a Párisban április 28-án aláírt keleti jóvátételi egyezmény előírja, hogy a népszövetségi tanács jóváhagyása szükséges ahhoz, hogy a magyarországi ellenőrző bizottság megszüntesse működését. Briand azt javasolta, hogy noha az egyezmény még nem lépett életbe, a tanács már most tűzze napirendre ezt a kérdést. Marinkovics jugoszláv külügyminiszter hozzászólása után, a tanács a javaslatot elfogadta.

Erdélyi Béla bünpöre a tábla előtt.

Pénteken Erdélyi Béla új bizonyítékokat vonultat fel ártatlansága mellett.

(Budapest, május 12.) Ma délelőttre volt kitérve a táblán, Degré Miklós tanácsa előtt Erdélyi Béla bünpörének fő tárgyalása. Emlékeztetes, hogy a törvényszék Schadt-tanácsa tavaly életfogytiglami fegyházra ítélte Erdélyi Bélát. Halálos ítéletet azért nem hozhatott, mivel a büntény Ausztriában történt. A fő tárgyalás nyolc napig fog tartani. Az első három napon a törvényszék ítéletével és az ítélet indokolásával foglalkozik a tábla, az utána következő napokon a tábla orvosi tanácsa mond szakvéleményt és igazolni fogja a törvényszék orvosszakértőjének megállapítását, hogy a halált zsinegelés okozta. Pénteken

Erdélyi Béla kihallgatása következik, amely alkalommal állítólag új vallomást tesz, a tábla elé új adatokat tár és ártatlanságát fogja igazolni. A mai napon délután is tartott a tábla tárgyalást.

Az Erdélyi-pör délutáni tárgyalásán Harris Andor táblabíró felolvassa Erdélyi és a pör tanúinak vallomását. A váltó és okirat-hamisítások ügyében történt vallomások után a májusi mérgezés ügye, majd a gyilkosság adatai kerültek felolvasás alá. Degré elnök kérdést intéz az ügyészhez, hogy kívánja-e zárt tárgyalás elrendelését. Ugy az ügyész, mint a védő kérte a zárt tárgyalást. Az elnök felszólította a három személyből álló hallgatóságot, hogy hagyja el a tárgyalási termet. A további délutáni tárgyalás a nyilvánosság háttérrel folytat.

Arad százötven tisztviselője tizenkétfélmilliót pört megnyert a várossal szemben, miután a város nem fogadta el az egyezségi ajánlatot.

A temesvári tábla ma megítélte a második tisztviselőcsoport igényét.

(Arad, május 12.) Ismeretes az a per, amit Arad százötven tisztviselője indított a város ellen, elmaradt fizetésükért. Egy 1921-ben hozott törvénycikkelyt ugyanis tévesen értelmezték annak idején az országnak csaknem összes városi és megyei közigazgatási hatóságai és a téves értelmezés miatt 1929-ig a tisztviselők kevesebb fizetést kaptak. 1929-ben derült ki a tisztviselők károsodása és 1921-ig visszamenőleg követelték a városoktól és megvétkől a különbözet kifizetését. Arad tisztviselői pert indítottak a különbözethez, amely összesen tizenkét millió lejt tesz k.

A tisztviselők nevében Petrutiu Aron dr. ügyvéd volt megyei főjegyző kérte a város vezetését, hogy a tisztviselők tizenkét millió kövételéből hat milliót vegyen be az idei költségvetésbe és a másik hat milliót a jövő évben folyósítsa. Hivatkozott arra, hogy a

tisztviselők első csoportja már megnyerte a pert a város ellen. Felajánlotta, hogy amennyiben teljesíti a város kívánságukat, úgy a pert visszavonják, lemondanak a már megítélt kamatokról és a város nagy perköltséget takarít meg. A költségvetés tárgyalásánál azonban nem fogadták el az ajánlatot. Így a tisztviselők pere folyik tovább a város ellen. A temesvári tábla csoportokban tárgyalja az ügyet. A második csoport tisztviselő peres ügyét a város ellen a múlt hét péntekjén tárgyalták és az ítélet kihirdetését mára halasztották.

A mai napon hét tisztviselő ügyében döntött a tábla. A tisztviselőket dr. Petrutiu Aron temesvári megbízottja képviselte. Dr. Petrutiu ma este kapta meg a telefonértesítést az ítéletről. Munkatársunknak kijelentette, hogy a tábla ismét megítélte a tisztviselők követelését a várossal szemben.

Kedd.

1.

„TAKÁCS JÁNOSOK“ kérdése nincs megoldva — mondotta a magyar felsőházban Vass népjóléti miniszter — mert azt csak a törvényhozás, a kormány és a társadalom szociális érzéke tudja megoldani. A Takács Jánosok, kikről szó van most, az apák, akiknek hatnál több gyermekük van, akik a mai gazdasági viszonyok között pont az ellenesét érzik, hogy a gyermek áldás. Ezeket a sok gyermekkel megáldott családokon, akik 140.000-en vannak, ma se tud senki segíteni, holott legalább hat gyermeket számítva, 840.000 embercsemete sorsáról van szó. A Takács Jánosok kérdése szöbakerült a magyar felsőházban, de szóba se kerül máshol. Pedig a Takács Jánosok mindenhol százezerszámba vannak és milliókra rug ama gyermekek száma, akiknek ruhára és cipőre volna szükségük.

Hindenburg arcképét szitátvá lötték.

— Éretlen politikai tüntetés. —

(Berlin, május 12.) A Young-terv megszavazása óta a szélső jobboldal egyre élesebben távolodik el Hindenburg elnök személyétől, sőt izéretlen támadások történnek ellene. Tegnap Merof községben példátlan incidens történt, mert egy korcsmából lekasztották Hindenburg arcképét és egy erdőbe vitték, ahol egy fára akasztották és ott céltáblának használták fel. A mulatozók szitává lötték az elnök fényképét. A vizsgálat megindult.

Amikor a miniszter azt kéri, hogy ne vegyék tudomásul egy interpellációra adott válaszát.

A Takács János ügye a magyar felsőház előtt. — Vass

József magyar népjóléti miniszter a sokgyermekes családok kétségbeesítő helyzetéről.

(Budapest, május 12.) A felsőház mai ülésén Széchenyi Aladár gróf interpellációt intézett a földmivelségi és népjóléti miniszterekhez Takács János monoki törpebirtokos, tizenegy gyermekes családapa érdekében, aki öt holdat kapott a földreform alkalmával, a vételárat rendesen fizette, de a mai viszonyok között a részleteket fizetni képtelen és azoknak elengedését kéri, de a földmivelségi minisztérium kérését elutasította s a népjóléti minisztérium két öltözet ruhát és 4 pár cipőt utalt ki neki. Az interpellációra válaszolva, Mayer földmivelségi miniszter kijelentette, hogy a minisztérium a törvény alapján járt el, Vass József népjóléti miniszter pedig kijelentette, hogy Magyarország több, mint 140.000 oly család van, akinél a gyerme-

kek száma 6—27-ig terjed. Ezeknek fele oly viszonyok között él, mint Takács János. Ha ezeken úgy akarna segíteni, mint Takács Jánoson segített, akkor 140.000 öltözet ruhára és 280.000 pár cipőre lenne szüksége s neki csak 10.000 pár cipő és 10.000 öltözet ruha áll rendelkezésére. A sokgyermekes családok helyzete mindaddig kétségbeesítő lesz, — mondotta — míg a társadalom belső strukturája meg nem változik. A Takács Jánosok ügyét tehát a törvényhozás, a kormány és a társadalom együttesen tudja megoldani. Kérte, hogy a Takács János ügyére vonatkozó válaszát vegyék tudomásul, de ne vegyék tudomásul a Takács Jánosok helyzetére vonatkozó válaszadását.

Sikkasztott és váltót hagyott fedezetül egy aradi vasuti tisztviselő

Szenzációs vizsgálat az aradi vasuti podgyász-pénztárnál. — „Csak jó vagyok 17.000 lejre“.
A vasut bünvádi feljelentést tesz.

(Arad, május 12.) Ha valaki elmesélné nekem az alábbi történetet s nem állnának rendelkezésre hivatalos adatok és nem történt volna hivatalos vizsgálat az ügyben, fantasztikus mesének nyilvánítanám. Mert szinte lehetetlen, hogy ma, 1930-ban, naiv állami tisztviselő is akadjanak. Ez a kategória ugylátszik már, hogy a háboru utáni hajszával és küzdelemmel teli életben teljesen kiveszett. S most felbukkant. És éppen Aradon. Csak az a kár, hogy az erősen humoros színezetű ügynek kevésbé humoros folytatása lesz, miután hamarosan az aradi királyi ügyészség fog a főszereplőnek kellemetlen kérdéseket feltenni.

A napokban történt, hogy Hajós aradi vasuti főfelügyelő kiszállt az aradi állomás podgyász-pénztárához, hogy ott rovincsolást tartson. A kiszállás megtörtént, a pénztáros azonban nem volt található, dacára annak, hogy a rovincsolás előre bejelentett napon történt. Megkezdődött a főfelvizsgálata, amelynek folyamán a főfelügyelő igen furcsa felfedezést tett. Hamarosan kiderült ugyanis, hogy a pénztárban minden hónapban hiányok voltak, összesen 17.000 lej értékben. Erre azután természetesen tovább folyt a kutatás, amely a fiatal pénztáros írásztalára is kiterjedt. Megjegyzendő, hogy a pénztáros egészen kezdő tisztviselő, aki nemrég végezte el a kereskedelmi iskolát, utána pedig Bucurestiben különleges számviteli tanfolyamot járt. Tehát folyt a kutatás és végül a pénztáros írásztalában szen-

zációs levélre akadtak.

A levél pontos kimutatást tartalmazott azokról az összegekről, amelyet a pénztáros jogtalanul kivett a kasszából, összesen 17.000 lej értékben. Mellékelve

egy 17.000 lejről szóló váltó fedezetképen, a pénztáros aláírásával. A kimutatás alatt néhány sor, amelyben a fiatal tisztviselő kijelentette, hogy eltávozik és nem jön többé vissza, de a váltót be fogja váltani.

Hajós főfelügyelő magához vette a különös levelet és szabályszerű jelentést tett a vasut igazgatóságon, ahol nagy meglepetéssel fogadták az esetet. Mielőtt még döntés történt volna a különös ügyben, újabb meglepő fordulat történt:

jelentkezett az eltűnt pénztáros.

Amikor a főfelügyelő kérdőre vonta tette miatt, egészen meglepetten s naivul válaszolta:

— De kérem, én fedezetül váltót hagytam hátra. Csak jó vagyok a vasutnak 17.000 lejre.

Eddig a történet. Folytatása következik. Mert a tisztviselő ellen a vasut megteszi a

VIZUMOT Sándor Ferenc
Arad legrégebb vizumirodája a legelőnyösebben intéz.

Jó — olcsó

jobb — olcsóbb

legjobb — legolcsóbb

a

ÉTELOLAJ.

Kapható minden jobb fűszerüzletben!

bünvádi feljelentést. Ugylátszik a vasut még sem tartja megfelelő fedezetnek a váltót. Mi lesz a naiv köztisztviselő sorsa, azt majd a jövő fogja eldönteni. Az aradi podgyász-pénztárnál a furcsa eset következtében — mint előrelátható volt — pénztárosválság tört ki.
Marosi Rudolf.

Tragikus futballjáték

három országhatáron keresztül.

Egy kolozsvári leány kálváriája Romániában, Jugoszláviában és Magyarországon.

(Szeged, május 12.) Lukács Julianna nevű kolozsvári leány állott ma a szegedi törvényszék előtt. Valóságos kálváriát járt meg a szerencsétlen leány, amíg a bíróság elé került. A jámbornak látszó állampolgársági törvények hajszolták végig Lukács Juliannát a torturáción és az ő sorsa nem egyedülálló az utódállamon lakott amikor egyszer csak megállapították róla, hogy nem román állampolgár és áttették a határon. A jugoszláv hatóságok hamarosan rájöttek arra, hogy Lukács Julianna nem jugoszláv állampolgár és ezért áttették a magyar határon. Szegeden a rendőrség konstataulta, hogy Lukács Julianna nem magyar állampolgár és ezért Battonyánál áttették a román határon és egy szegedi csendőrpécskára kísérte be.

Ekkor már nem bírta idegekkel tovább Lukács Julianna. Amikor a rendőrrel román területre ért, hirtelen dührohama fogta el, a rendőrségeket, amelyek évek óta futballoznak vele egyik országból a másikba. A rendőr nem járhatott el el'ene, mert román területen volt, de másnap Lukács Julianna már ismét átkerült a magyar határon, mert a pécskai hatóságok visszatoloncolták. Lukács Julianna végleg megtört és elkeseredésében öngyilkosságot kísérelt meg. Lenyelte a festéjét, de azt orvosi beavatkozással eltávolították a gyomrából — és megindult ellene az eljárási és nemzet megbecsülése elleni vétség miatt.

A mai tárgyalás gyorsan folyt le. A szegedi bíróság három havi fogházbüntetésre és az országból örökre való kitiltással büntette meg a leányt, aki szinte örijongott:

— Mit csinálnak velem? Itélienek halálra! Hová menjek, ha mindeminnen kidobnak? Ha elengednek, ugylát megölöm magamat.

Hasztalan jajgatott Lukács Julianna, a bírónőr levitte a fogházba és három hónap múlva előlrol kezdődhetik a kálváriája, ha ugyan közben nem végel magáva a szerencsétlen leány. Az állampolgársági törvények alkotókölülhatnak ezen a kis történeten.

Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének Áruhitelesztálya.

Ingyen kap egy iparossorsjegyet, aki az alábbi cégeknek 1000.- leért vásárol.

Női divatüzlet:

Friedmann & Schwartz, Str. Metianu (Forrai-u.) 12.
Varjas István, Str. Metianu (Forrai-uca) 15.

Női konfekció:

Victoria, Bul. Regina Maria 24.
Menczer Oszkár, Bul. Reg. Ferdinand 40.

Férfi ruhák kereskedő:

Muzsaj József, Színházszal szemben.
Varjas Imre, Str. Metianu (Forrai-uca) 11.

Ékszerészek és órák:

Hirsch Jenő, Str. Metianu (Forrai-uca) 7.
Kun József, Bul. Regina Maria 24.

Üveg- és porcellán áruház:

Fischer Mór, Fehér Kereszt-épület.

Cipész és cipőkereskedő:

Czereszky Mihály, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 22.

Huzás 1930 június 10-én.

aki az alábbi cégeknek 1000.- leért vásárol.

Férfiszövet kereskedés:

Jakabffy István & Co., Minorita-palota.

Disznó- és játékaruház:

Hegedűs Gyula, Bul. Regina Maria 16.

Harisnya, rövid és kötöttáru üzlet:

Erdős István, Str. Metianu (Hunyadi-palota).

Papírkereskedés és reklámnaptár:

Max Molnár & Co., Str. Bratianu colt cu Str. Iosif
Vulcan (Weitzer János u. és Kazinczy-u. sarok).

Ernyőüzlet:

Transilvania, Bul. Regina Maria 12.

Fakereskedő:

Steinfeld és Berkovits, Cal. Raduei (Radnai-ut) 56-60

Rádió szakszövet:

Geller Mátyás, Str. Bratianu (Weitzer J.-uca) 7.

Butorüzlet:

Reinhart Fülöp, Bul. Regina Maria 18.

Az összes nyeresémtárgyak kiállítva a Salacz-
uca és Andrássy-tér sarkán levő Sorsjegytirodában.**OLASZORSZÁG—MAGYARORSZÁG 5:0 (1:0).**

A magyar futballsport Mohácsa volt az olasz—magyar kupadöntő találkozás.

A magyar reprezentánsok katasztrófális, de megérdemelt veresége.

(Budapest, május 12.) A várakozás idegőrlő izgalma ejtette hatalmába azt a 40.000 főnyi tömeget, amely vasárnap délután az FTC Üllői-úti sporttelepen heringmódjára összehívva várta az olasz—magyar „Európa-Kupa” döntőmérkőzés kezdetét. Még Magyarország amatőrjei küzdenek a legjobb lengyel tizeneggyel, amikor már a közönség tomboló türelmetlenséggel kiabálja: „bírj idő”... már szeretnék a pályán látni a címeres trikóban a magyar tizenegyet és az „azur”-fiukat.

Még néhány perc... Fuchs liposei bírójának cipőjébe fúj, a végét jelzi a magyar—lengyel mérkőzésnek. A csapatok az öltözőkbe vonulnak.

Kivonulnak a csapatok.

Csakhamar megjelenik a pályán az olasz csapat az azurkék-dresszes fiukat udvarias magyar taps fogadja. Míg mintegy 2000 főnyi olasz kiránduló lelkes „eija, allaha”-kiáltása erősíti. Az olaszok a tribünök elé mennek és fascista-módrára ég felé emelt kezekkel tisztelgnek a magyar közönségnek. Jóformán el sem hallgatott az olasz üdvözlés, amikor kifut a pályára a magyar tizenegy. A címeres trikóban pályára lépő magyarokat hatalmas szünet nem akaró taps és éljenző hangorkán fogadja. A csapatok a kapuknál egy néhány belemelegítő rugást tesznek, amikor éles fütytyel adja a közönség tudomására dr. Bauwens kölni bíróját, hogy már ő is megjelent. Bauwensot is udvarias taps köszönti. Ezután Dréhr Imre államtitkár a pálya közepén üdvözli az olaszokat, majd a magyarokat buzdítja, lelkes szavakkal. Ahogy elhangzottak Dréhr államtitkár szavai, a csapatok vezetőikkel a notabilitások dísz-pályája elé léptek. Feszélyes vigyázzba állnak az előkelőségek előtt és tisztelgnek. A notabilitások közül a csapatoknak az üdvözlésekre Vass József népiéleti miniszter válaszol „Cari fratelli italiani...” — kezdi a népiéleti miniszter az olaszoknak szóló üdvözlést — „...ti pedig magyar-fiúk küzdjétek lovagiasan és becsülettel” fejezte be a futballsport lelkes barátja a szavait. Vass miniszter beszéde nyomán felhangzanak a magyar himnusz akkordjai, melynek végeztével a zenekar a Giovanezzana, az olasz királyi himnuszra zendít rá. Mindenben a zenekar a két nemzet himnuszát játssza, a csapatok még mindig vigyázzban állnak. A játékosok arcán kívül az izgatottság, már ők is várják, hogy kezdődjön a küzdelem...

Megkezdődik a játék.

Bauwens dr. bírójára Dréhr Imre dr. államtitkár, az MLSz. elnöke megrugja a labdát. A magyaroknak kedvez a szerencse, ez a „bírj idő”... de az ómen csak ómen marad, mert a mérkőzésen az olaszok voltak a

„Fortunának” kegyeltjei.

Bauwens dr. bírójára Dréhr Imre dr. államtitkár az MLSz. elnöke megrugja a „kick offot”... kezdődjék hát... A mérkőzés nyitánya a papírforma után várható magyar-győzelmet ígért. A magyarok támadást támadásra halmoznak, de az olasz védelem önmagát mulajta felül. Mindenütt ott van a kaballából bekötött fejű legendás hírű hávéd Calligaris, aki sok-sok olasz siker kivívója volt és sport-érdemeinek elismerésül néhány hét előtt lovagrá avatta a „Duce”. Calligaris gyors, mint a szélvész, szívós, mint a fenevad s elperegnek róla a magyar-támadások. De a szerencse sem kíséri a magyar akciókat, mert a 14-ik percben Takács II. a magyar gólkirály tiszta helyzetbe kerül s lába rugásra lendül, a közönség már gólt kiált... a csatárnak azonban nem sikerült a „ziccer”. A nagyszerű gólhelyzethez két méterről a kapufa élének lövi a labdát... Oda a pompás helyzet... Talán ezen fordult meg a mérkőzés sorsa.

Az első goal...

A 20-ik percben Borsányi a magyar balhát Orsót az argentán csoda-csatárt egy veszélytelennek látszó helyzetben szabálytalanul tartja vissza Fault. Már meg is szólalt Bauwens dr. nak a szipja. A bíróját büntetést ítélt. Mintegy 22 méterről Orsói lövi a penaltyt. Akkor a magyar kapus kissé pőzosan dobja magát a labda után s az mellől kipattan. A földön fekvő kapus tehetetlen, mert a labda messzire gurult tőle. Három olasz csatár pillanatok alatt ott terem s a legelsőnek érkező fiatal center Meazza a tehetetlen kapus fölött a hálóba emeli a labdát. Szünetig az eredmény nem változik.

Szünetben még bíznak a magyarok. Az olaszok sem tudják be elintéztnek a mérkőzés sorsát.

Hatvannyolc segélynyújtás.

A félidő alatt és a szünetben tumultuozus jelenetek játszódtak le. Egy-egy embernek a megmozdulása elég volt ahhoz, hogy mozgásba hozza a tömeget, úgy, ahogy a nyári szél ringatja a buzakalászkok tengerét. Az állóhelylépcsőről sokan legurulnak, egyrésztük kisebb-angyobb sérüléssel menekül meg, mások viszont súlyos sérüléseket szenvednek. Ezeket a rendőrök szabadítják ki az életveszélyes „embertömeg-présből” és a mentőknek adják át, akik 68 esetben végeztek gyors mentést.

A szünet után kivonuló magyar csapatot „huj, huj, hajrá, tempó magyarok”-kiáltások köszöntik. — Ekkor még a közönség nem sejtette a gyászos véget...

A kezdésnél ismét magyar támadások jelzik, hogy még nem elintéztett dolgok...

Diszitsd otthonodat!**Kitűnő alkalom!****Gyönyörű művészi festmények
kp. árban, részletre is****KERPEL-nél.**

győzelem. A 16-ik percben veszélyes magyar támadás közben Titkos faképnél hagyja az olasz védelmet. Felcsillan az öröm fénye a magyar szemekben, mert Titkos biztos lábú játékos.

Titkos megsérül — derékbatörök a csapat.

Az utolsó pillanatban azonban Monseglió, az olasz hávéd utóléri a szélsőt. Véletlenül a térdébe tapos. Az eset nem látszik veszélyesnek, de Titkos mégis fekvő marad. A labda a közepén jár, mikor a bíróját megállítja a játékot. Titkóst kiviszik. Nehány percig a pályán szélén masszírozták, de eredménytelenül. A félidő 20-ik percében Titkos hordágyra kerül. És a katasztrófa ebben a percben fogant meg. Nincs menekvés. A bakarókkal borított szőke széket hordágyon viszik a mentők. A magyar játékosok, amikor látják, hogy viszik közülük a legjobbat, aki az egész szívét a játékba tette... egy pillanatra megtorpannak s máris a hálójukban a másodig olasz gól. Orsói beadását Meazza értékesíti. (2:0). Az olaszok továbbra is kihasználják a magyar csapat lelki depresszióját és lerohanniák őket. A 23-ik percben Meazza már a harmadik gólt lövi a magyar kapuba. A 26-ik percben Magozzi növeli az olasz előnyt. Két perc múlva pedig Constantino lövi a szenzációs győzelem utolsó góliját.

...mint egy ravatal mellett...

A magyar csapat szárvnszegetten küzd, már nevis mindegy... A közönség sűrű sorokba távozik, mások pedig néma borzalommal veszik körül a pályát és nézik a csapatok vergődését... úgy állnak, mint egy ravatal mellett. Amikor a bíróját a mérkőzés végét jelzi, a magyar játékosok szegyenkezve surrannak vissza az öltözőkbe. Az olasz fiukat örömmámorában emeli vállára a fekete inges fascista különítmény. Az olasz nézők a boldogságtól könnyező ölelkeznek össze és csókollják egymást. Ez a látvány a magyar közönség lelki megbébulásán is erőt vesz és udvarias, lovagias tapsal üdvözli a győztes olaszokat... azokat, akik a magyar futball-sport Mohácsát okozták...

Magzatelhajtás miatt letartóztattak egy temesvári orvost.

A vádtanács az orvos szabadlábára helyezése mellett döntött, de az ügyész felebezett.

Temesvárról jelentik: Micu Arzén dr. temesvári vizsgálóbíró érdekes letartóztatást végzett. Letartóztatta Schön Tamás György dr. terepmiai orvost, aki ellen az a vád merült fel, hogy tiltott műtétet hajtott végre

egy ottani asszonyon. A nyomozás eredménye szerint a bűntény fennáll ugyan, de az asszony nem halt bele a tiltott magzatelhajtás következményeibe.

Az orvos azzal védekezik, hogy nem követett el magzatelhajtást, mert egy olyan asszonyt kezelt, aki már előzőleg máshoz fordult orvoslásért és őt erről nem világosították fel. Az ilyen dolog pedig az orvosi prakszisban számtalanszor előfordul, amiről az orvos legtöbbször nem tehet. Schön dr. már péntek óta a temesvári ügyészségi fogház lakója és a törvényszéki vádtanács ma döntött az ügyében.

A vádtanács döntése nem erősítette meg a letartóztatást, az ügyészség azonban felebezést jelentett be a táblához és így a táblai vádtanács mondja ki az utolsó szót Schön Tamás György letartóztatására vonatkozóan. A orvos addig letartóztatásban marad.

Egy katona vízbeugrott és kimentette az KÉT SÜLYOS AUTÓ- SZERENCSETLENSÉG. Elbébe zuhant autó utasait.

— Szörnyethalt egy 17 éves leány egy Drezda melletti autószerencsétlenségénél. —

(Berlin, május 12.) Furcsa és súlyos autószerencsétlenség történt Magdeburgban. Az Elbe hidjára hajtott fel egy autó és eddig még ki nem derített okokból nekiment a hid korlátjának, azt áttörte és nyolc méter magasságból az Elbébe zuhant. Az Elbe szerencsére ezen a helyen nem volt mély, úgy, hogy az autó fedele kilátszott a vízből. A szerencsétlenséget észrevette egy katona, aki cipőstől ruhástól a vízbe ugrott és az autóhoz uszott. Sikerült neki a víz alatt kinyitni az autó ajtaját és az utasokat egyenként partra vonszolni. Ekkorra már nagyszámu tömeg

gyűlt össze a parton, amely lelkesen ünnepelte a bátor megmentőt. Az autóban 3 utas volt, akik valamennyien súlyosan meg voltak sebesülve.

(Görlitz, május 12.) Drezda és Görlitz között az országuton súlyos autószerencsétlenség történt tegnap. Egy Görlitz felől jövő személyautó amelyben öt utas ült, az egyik kanyarulónál ki akart térni egy szembejövő autó elől. Az autó vezetője elvesztette a kormány fölötti uralkmat és az autó lezuhant egy mélységbe. Egy tizenhét éves leány szörnyethalt, egy másik utas súlyosan megsérült.

Oriási látogatottság, nagy üzleti forgalom a budapesti Nemzetközi Vásáron.

A visszautazásra május 17-ig érvényes a vásárigazolvány.

A múlt szombaton nyílt meg a jubiláris vásár és Budapest azóta mintha állandó ünnepet, szünni nem akaró lakodalmat ünne. A középületek, a hi-
diak, sőt az összes járművek is fellobogóva fogad-
ták a vásár látogatóit. Estéknél tündéri kiváló-
ítás. Üzemben a világító szökőkutak is. A szálló-
dak tömve. Hely azért mindenkinek jutott, mert
nagy rend, óriási az előkészütlenség, amellyel a ju-
biláris vásár és maga a főváros a tizezrekre menő
vendégeket várta. A vásár maga monumentális.
Területe, bár sokkal nagyobb, mint tavaly, nagy-
jából azért a régi. A vásár mégis új, egy darabja
sem emlékeztet a tavalyira. Soha a magyar ipar
oly hatalmas, a fantáziának oly szíves, spongó
szébbnél-szebb kiállításokkal önálló épületek hosz-
sú sorával fel nem vonult, mint ez évben, amikor
a vásár jubileuma alkalmára, a magyar ipar hatal-
mat, mindenre kiterjedő sokoldalúságát akarta be-
mutatni. Ámulatból, ámulatba esik a közönség,
nemcsak a vidéki, hanem még a gyárak létezésé-
ről, az új iparágak keletkezéséről, úgy ahogy álla-
ndóan informált budapesti közönség is. Mert ki
tudja, hogy Budapesten minden kirakat legszebb
díszét jelentő színes, mintás, különböző selyem-
árak tulnyomó részben a két év alatt keletkezett
magyar selyemtenyészés és gyártás terméke.
Vagy ki tudja azt, hogy London, Stockholm, sőt

New-York és számos egyéb város korzóján a höl-
gyek tulnyomó része magyar báránnyal, magyar
találmánnyal, magyar gyárakban készült gyönyör-
ű és a legszebb nemes szőrmékkel vetekvő olcsó
magyar műszőrmékben járnak. De minek folytas-
suk. Van ilyen fitka, van ilyen szenzációja más
szakmáknak is. A vas-ipar gépei, a butor, vagy a
rádió-ipar, sőt a mindannyionk szemeláttára saját
földünk természet feldolgozó élelmiszer-ipar is szá-
zával mutat csodákat. Csak az tudja mire képes a
becsületes és kitartó munka, aki egyenként darab-
számra nézte, mit hozott a magyar és a külföldi
ipar a jubiláris Árumintavásárra.

A vásáron persze reklám-ötlet is találkozott
bőven s aki ötletét igazán értékesnek tartja, a fel-
találók csoportjában mutatta be az új „világszen-
zációt.” Reggeltől estig özönlött közönség a vásár
területére. Három, sőt négyes sorokban érkeztek
az autók és a pályaudvarok ontják a külföldi és
vidéki látogatókat. Különösen az utolsó napokban
ért el végtelen magas számokat az idegenek érke-
zése. Budapestről vissza vidékre, vagy külföldre
május 17-nek 24 órájáig lehet a szabályoknak meg-
felelően kezelt vásárigazolvánnyal Magyarorszá-
gon 50%-os, a különböző szomszédos és 12 egyéb
európai államban 25—50%-os jegykedvezményvel
utazni.

Fedák Sári: ... szívem a meghasadásig fáj.

Beszélgetés Fedák Sárral a betiltott erdélyi vendégszereplésről. — „Annál, hogy
manapság erdélyi színpadokon politikát csináljak, sokkal okosabb vagyok“.

(Budapest, május 12.) Pestszentlőrincen,
a Gyöngyvirág-uccai „Vityillóban“, lecsüggött
fejfel jár-kei Fedák Sári. Pedig minden oka
megvolna arra, hogy örüljön az életnek. Gyö-
nyörű a május odakünn Szentlőrincen, a „Vi-
tyilló“ telve van friss, aranyosan zöld fákkal
és épen most ássák jó kövér földjét, hogy
nemsokára tarka virágszőnyeg vonuljon a
ház körül.

És mégis, ez a bánat!

De nem is csoda: Fedák Sárinak egy
nagy álma semmisült meg a napokban, az er-
délyi vendégszereplés. Hogy készült rá, hogy
csomagolt lázasan, tanult, dolgozott féktelen
kedvvel! Még egyszer Erdélyben játszani!
Erdélyi magyaroknak, magyarul — János vi-
téz, Antónia, Mágnás Miska, Borcsa... az er-
délyi magyar színészetet talpraesítem! Igen,
emnek a vendégszereplésnek, érzelmi okai mellett,
anyagai okai is voltak. De ezek az anyagi okok
nem Fedák Sári érdekét szolgálták volna, ha-
nem egyesüvedül az erdélyi magyar színé-
szetét. És amikor minden készen volt már az
utrá, jött a román belügyminiszter betiltó ren-
delkezése: Fedák Sári nem léphet fel Erdély-
ben.

Ezért jár-kei a szentlőrinci kertben egy
szomorú magyar asszony, mintha gyászba öl-
tözött volna a lelke, olyan lehorgasztott fejfel,
szólanul.

Előttünk azonban mégis megszólalt és
ahogy felkerestük, így öntötte ki a szívét:

— Egy hosszú esztendő-je várjuk, lessük a
pillanatot az erdélyi magyarokkal, hogy vi-

szontláthassuk egymást és mikor már minden
el volt intézve, a vendégszereplés behirdetve,
az összes jegyek elővételben eladva... mikor
már a stráfkocsi a lőrinci vityilló kapuja előtt
állt, mint a derült égből a villám, úgy sújtott
le a sürgöny, hogy a belügyminiszter eltiltott
a fellépéstől. A belügyminiszter azzal vonta
vissza az engedélyt, hogy „Fedák Sári ro-
mánellenes propaganda szolgálatában van“...
Én semmi néven nevezendő politikát nem
akartam csinálni Erdélyben, csak a színpadon
megjeleni és egy pár régi dalt elénekelni.
Annál, hogy manapság erdélyi színpadokon
politikát csináljak, sokkal okosabb vagyok.
Semmit sem akartam. Magyarul akartam ját-
szani. Ennyi az egész. Személyesen akartam
elmenni Sepsiszentgyörgyre és megcsókolni
annak a szerencsétlen vak asszonynak az
örökre elhomályosult két szemét, ki mindig
felkeres leveleivel és aki bennem talál valame-
lyes vigasztalást. Én semmit sem akartam,
csak még egyszer játszani azokon a színpa-
dokon, melyek ifjúságomhoz kötnek és me-
lyeknek most akartam örök Istenhozzádot
mondani.

— Betört fejjel állok itt és a szívem a
meghasadásig fáj. Volt idő — nem is olyan ré-
gen — hogy a parlament karzatján ültem és
egy Vajda Sándor nevű képviselő beszélt.
Vajda Sándor akkor magyar képviselő volt.
A beszédében romának vallotta magát. És
most ugyanaz a Vajda Sándor egy szerény
színésznőt, egy kis szürke verebét — messze-
hordó ágyúval leterít.

Osztrák osztálysorsajáték.
84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény!

Számos órtási nyeremény!
Főnyeremény legszerencsésebb esetben!

20,000.000

(Husz millió Lei)

Jutalom és nyeremények:

12,000.000

7,500.000

2,500.000

2,000.000

1,500.000

Összesen 42.000 nyeremény, több mint
Háromszázhusz millió Lei.

Aranyonli kifizetés készpénzben államilag van biztosítva!
Nincs nyeremenyilleték, általában semmiféle levonás!
Az összes sorsjegyek fele nyer!

A sorsjegyek ára:

egész 1200 Lei, fél 600 Lei, negyed 300 Lei.
A szállítás előzetes befizetés nélkül történik egy személyes
átutalási mód megjelölésével.

Fritz Dörge-Bank

Wien I/A, Kärntner Str. 43.

A sorsjegyek előadásával és a nyeremények kifizetésével a minisz-
térium által lett megbízva. — A sorsjegy készlet rohamosan apad.
Rendeljen tehát még ma. Egyszerű posta lap eleget.

A húzások 1930. május 20-án kezdődnek

— Kérem, ne értsen félre... és senki se
értsen félre. Én nem a saját személyemről be-
szélek. Itt mindnyájunkról van szó. Az én sze-
mélyem nem fontos. Szavamra mondom, ha
tudnám, hogy van egy színésznő — de bárki
legyen az! — aki ki tudja váltani az utódalla-
mokbanbeli magyarokból ugyancsak az érzést, sze-
retelet... úgy segítsen az Isten még hátralé-
vő életében, hogy boldogan és büszkén vin-
nem ki, még pedig gyalog, az utazótáskáját a
pályaudvarra.

Ennyit mond Fedák Sári. Látszik rajta,
hogy jólesett ezt elmondania. De a felásott
szentlőrinci kertben tovább is jár, mintha lel-
ke, mint valami gyászfiatyal lebegne utána...

Jóváhagyta a kolozsvári tábla Szkolka-Farkas László felmentő ítéletét

Kolozsvárról jelentik: Még az elmúlt esztendő
juniusában történt, hogy Szkolka-Farkas
László 23 esztendő mérsárossegéd Vincze
József dévai polgár 17 éves nevelt leányával,
Zoika Viktóriával, mivel szülei elleneztek egy-
bekelésüket, kiment a Maros-partra, ahol közös
akarattal folytán eköb rálött a lányra, majd,
amikor az nem halt meg, sürgetésére a kését is
szívébe mártotta szerelmének és utána önmagát
szurkálta össze. Az ő sérülései könnyebbek vol-
tak és a lányban is pislákolt még az élet, ezért
összefogódkodva, a folyóba vetették magukat.
Kifogták őket s a mérsárossegédet sikerült hosz-
szas gyógykezelés után megmenteni az életnek. de

a leányt már holtan vonszolták a partra. A de-
vai törvényszéki tárgyaláson Szkolka-Far-
kas Lászlót, aki a tragédia elkövetése óta Ara-
don él s mindenki jóra való embernek ismeri,
felmentette a bíróság

azzal az orvosszakértői érveléssel, hogy Zoika
Viktória halálát nem a sebesülések, hanem fulladás
okozta.

Az ügyész azonban felebbezést jelentett be a
felmentő ítélet ellen és így került a dévai szerelmi
dráma a kolozsvári tábla elé. A tábla megállá-
pitotta, hogy Szkolka-Farkas László ellen emelt
emberölési vád nélkülöz minden alapot és így
a tábla helybenhagyta a dévai törvényszék
felmentő ítéletét.

Miután az ügyész megnyugodott az ítéletben, az
jogerősnek tekinthető.

Az aradi mozik műsora.

CENTRAL MOZGÓ. A FOGOLYNÓ. Fő-
szereplők: Dorothy Mackaill és Milton Sills.

SELECT MOZGÓ. ÖRDÖGTÁNC. Fő-
szerepekben: Gilda Gray és Clive Brook.

ELITE MOZGÓ. ÉBREDÉS. Bánky Vil-
mával a főszerepben. Repriz.

GRADISTE MOZGÓ. MALEK. MINT
ÉDESZI TENGHERÉSZ. Főszereplő: Buster
Keaton.

HIREK.

Az új tavaszi divat — nőies.

Nem igaz szó szerint, hogy ruha teszi az embert, de kétségtelen, hogy a külső megjelenés módja, amelyet oly gyakran a ruha jellemel, minden esetre felkelti a figyelmet. És ez az, amivel minden nőnek tisztában kell lennie: akár egy embernek akar tetszeni, akár — mindenkinek.

A régi időben a női divat tulzó volt, sok hűhöt csinált semmiért. Az eleganciát a roncok és hajítások minősége szerint ítélték meg. Higgyék el nekem, hogy mindazok az érdemes divatelemek, amelyek akkor alkalmaztak, valóban érvényesülésre juttatták volna a női szépséget, akkor a kultúrtörténész egész könyvet írhatna róluk. A hölgyek azonban ráuntak erre a divatra. A divat új szélsőségbe csapott: a női divat szinte férfiasan rideg lett. „Sikkos legy kislány — a szépséget hagyj annak, aki akarja”, ez volt a csataváltás és különféle elszánt bűnöket követtek el a divat nevében. Hullámos vonalak nélkül, szinte egyenes alakok, rakott szoknya és rövidre vágott haj került napirendre. De ez az utítás is csakhamar elavult és „valaminek ebben az ügyben történnie kellett”.

Valaminek még mindig történnie kell. Igaz, már sok megtörtént. A tavaszi divat sohasem volt elragadóbb, mint az idén. A divat legalább megtalálta az arany középutat, mert az új viselet minden nőnek megengedi, hogy egyaránt szépen és sikkosan öltözködjék. Az új tavaszi divat nőies, de nem rideg és nem nyers.

Terriázes, hogy az új divatban is jelentkeznek tulzások és akárhányszor láthatunk nőket, akik a divattanácsokat egész különös helyről kaphatják. Rájuk semmivel sem lehet hatni, kivéve, ha szerelmeseik. Szinte lecsúszó, de meg kell állítani, hogy a hosszú szoknya mostani korban rendszerint formátlan lába hölgyek öltik fel legkésőbb a hosszú szoknyát és a csunya fejalkatu lednyok térnek át legutoljára az új, hüzelgő hajviseletre.

A színpad és a film művésznői mindig értették a módját, hogy öltözködésükben a szépséget sikkos kössék össze. A filmszillagnak nem elég, ha választékosan öltözködik. Nem engedheti meg magának, hogy hozzá nem illő stílust kövessen. Érdemes megállapítani, hogy a népszerű színésznők nem rajonghatnak a tulzott kislányos szoknyákért, amelyek néha az illetenségig megrövidülnek, kivéve, ha épen megfelelő baktisszerepeket játszanak. Nem azért van jó izlésük, hogy a szépséget és kedvességet a sikk oltárára feldözzék. Ezért ószinte brömmel üdvözlik az új divatot, amelyet a kecsesség és báj trányit.

DOROTHY HALL.

Dr. Moldovan Silviusné temetése.

A város társadalmának osztatlan részvétele mellett helyezték örök nyugalomra Moldovan Silviusné. A temetés vasárnap délután 5 órakor folyt le az Acsev-palotában levő gyászházban. A temetésre megérkezett az elhunyt uriaszony leánya és rokonsága, akik távirati uton értesültek a tragikus esetről. Az ügyvédi és a bírósági kar, valamint a város román és magyar előkelőségei teljes számban jelentek meg, hogy leróják kegyeletüket dr. Moldovan Silviusné ravatalánál. Frint Lajos evangélikus püspök végezte a temetési szertartást, amely után görüsi töneg kísérté el a gyászmenetet a feisötemetőbe, ahol Moldovan Silviusné örök pihenőre helyezték.

A tragikus módon elhunyt uriaszony ravatalát a következő felírásu koszorúk díszítették:

Ószinte kegyelettel — Porcia Lajos gróf és neje. Utolsó üdvözlet — Seidner-család, Utolsó üdvözlet — dr. Pitsch Béla és neje, Kegyeletünk feléül — dr. Bogdan Virgil és családja, Neufstater meze Fátka — Silviu, Legjobb barátomnak — Vásárhelyi Józsefné (Margit), Mély szomorúsággal — Justh János, Ószinte kegyelettel — Bogdánffy Béla és neje, Ószinte bánattal — Jombart Luigi és

neje, Szeretett egyetlen nővéremnek — Hol-lakj Arthurné, Anyámnak — Brazovay Dezső és felesége, dr. Iancu Cornel, özv. Baross Lajosné és Baross Ferencné, Andrényi-család, Csokrokkal díszítették a ravatalt: dr. Simó Károlyné, dr. Bogdán Virgil, Baross Lajosné, Vásárhelyi János és neje, Horváth Kamilonné (Budapest), Jombart Luigi és neje.

— Időprognózis. Nyugati, északnyugati légáramlással változékony, aránylag hűvös idő várható, helyenként esővel.

**Dramát sok ember írt,
De poloskát LOVAS egyedül írt**
Arad, Szarada Öltöz (Illés-ucca) 111.

— A pápa születésnapja. Vatikán városból jelentik: A pápa ma ünnepelte a bibornoki kar körében születésnapját. A pápai gárda díszruhában vonult ki és a Vatikán ormán a pápai zászló lengett.

— Változás a prágai román követségen. Prágából jelentik: A prágai román követséghez beosztást nyert Mircea Cristescu mint második követségi titkár.

— A nyugdíjasok a vármegyei prefektusnál. Az Aradi Nyugdíjas Egyesület küldöttsége tegnap felkereste Marsieu Justin dr. vármegyei prefektust az egyesület diszelnökét és átnyújtották neki összes sérelmeiket feltáró emlékiratukat. A prefektus nagy megértéssel és szeretettel fogadta a memorandumot és megígérte, hogy az emlékiratot a legsürgősebben illetékes helyre juttatja.

Ha költözködik!

Függöny, szőnyeg, ágytakarók stb. szükségletét

STRASSER

divatruházában szerezzé be.

Tagja a CONSUM kereskedelmi r. t.-nek.

— Kulturhúzóvadás Nádason. Az aradmegyei Nadas községnek tegnap nevezetes napja volt. Vasárnap délelőtt avatták fel ünnepélyes keretek között azt a kulturházat, amelyet egy nemeslelkű, jótékonyzáról közismert uriaszony, Grósz Józsefné emelt abból a célból, hogy Nadas községben hirdesse a kultúra diadalát. A csinos épületdr. Comsa Gergely püspök szentelte fel. A fajú népe bandériummal és nemzeti viseletben várta a püspököt, aki Goldis László volt miniszter és dr. Mielosi Emil társaságában jelent meg. Az ünnepi mise után Goldis volt miniszter mondott avatóbeszédet, majd átadták az intézményt hivatásának.

NAGY VILMOS

uriaszabó üzlete

Arad, Str. Eminecu (Doák Ferenc-u.) 4.

Állandó kül- és belföldi szövetkülönlegességek

Olcsó és pontos kiszolgálás.

— A Budai Dalárda Amszterdamba érkezett. Hágából jelentik: A Budai Dalárda tegnap reggel utazott el Londonból Amszterdamba. A londoni pályaudvaron a lordmayor bucsuztatta el a magyar dalosokat. A dalárda 10 órakor átutazott Hágán és este Amszterdamba érkezett.

— Tetőtűz a pesti Andrassy-uton. Budapestről jelentik: Ma este az Andrassy-utí járókelők arra lettek figyelmesek, hogy egy háromemeletes ház tetejéről füst száll föl. Többen értesítették a tűzoltókat, akik csakhamar kiérkezve, három víz-sugárral nyomban eloltották a tüzet a palota tetőzetén. Az épület a Fővárosi Ingatlanforgalmi rt. tulajdona. A tűzvizsgálat alkalmával megállapítást nyert, hogy az épületen dolgozott munkások forrasztólámpát hagytak hátra, amelyből még szikrák pattantak ki. A lámpát meg is találták a padláson.

VIZSGÁRA németből, franciából

bármely osztályt olcsón előkészítik
Vollt Fábán 8-uoaa 1. sz.

— Macdonald az oberammergaui passiójátékokra megy. Londonból jelentik: Hír szerint Macdonald miniszterelnök az idén megtekinti az oberammergaui passiójátékokot.

A feleség, az anya egészségétől függ a család boldogsága és öröme. Minden nő könnyebben bírkózik meg a háztartás gondjaival, játszva végzi el feladatát, ha az erőt és egészséget jelentő OVOMALTINE-t rendszeresen használja.

Gyárak, iparvállalatok és cséplőgéptulajdonosok!

Szerezzék be az első segítségnyújtáshoz szükséges mentőszekrényeket és kötszereket. Legolcsóbban beszerezhetők:

**Drogueria „CITY“ Parfumeria
E. ZEINER
Arad, Bulev. Regina Maria 26.**

— A Chevra Kadisa tiz új választmányi tagja. Az aradi Chevra Kadisa vasárnap délelőtt tartotta a kieső tagok helyét betöltő választmányi tagok választását a zsidó hitközség templom-épületében. Az ülésen a hivatalos listát fogadták el és a következő tiz új taggal egészítették ki a harminc tagú választmányt: Bruckner Sándor, Engel Gyula, Fischer Simon, Hirschfeld, dr. Rensz Miklós, Sándor Béla, dr. Schütz Henrik, Steiner Pülöp, Világ János, dr. Werner János.

— Böröndökért perlik Barbu Ionescut. Londonból jelentik: Egy előkelő disznómarcú cég beperelte Barbu Ionescut. Károly volt trónörökös egykori házigazdáját, aki a hercegnek tizenhárom és fél ezer angol fontért finom bőröndöket vásárolt és a vételárat nem fizette ki.

— Az Aradon rendezendő costesti-i parkünnepség előkészítése. Pop C. Istvánné a costesti-i tűzkárosultak javára rendezendő parkünnepély ügyében ma felkereste dr. Luja Cornelt, az interimár bizottság elnökét és kérte, hogy a város bocsássa az ünnepség rendelkezésére a parkot. Az Aradi Korcsolyázó-Egylet kioszkját is igénybe veszik az ünnepség rendezői és ebben az ügyben be is fejezték tárgyalásaikat az egylet vezetőségével. A parkünnepélyt május 18-án tartják meg.

— Kirándulás tudományos előadásokkal. Máriaradna mellett, Bogdargós furdón hatvan fiatal érettségizett leány üdül és a kitünő hangulatban eltöltött napok egy részében áldoznak tudásszonijuknak is. A Katolikus Népszövetség, a leányklubok vezetői számára rendezte ezt az egy héti tartó kirándulást, amelynek minden napjában tudományos előadásokat hallgattak végig. Erdély tizenöt városából mentek el a leányklubok vezetői erre a kirándulásra, amelyen irodolmon, történeten, lélektanon, zeneesztétikán és más komoly tudományos kérdéseken kívül tornával is foglalkoztak. A kurzus május hatodikán kezdődött Bogdargóson. Legutóbb dr. Wild Endre, kiérdemesült rendfőnök „A képzőművészetek a lélek gazdagításának szolgálatában” címen tartott érdekes előadást. A kurzus május 13-án ér véget és ezen a napon a kirándulás résztvevői hazautaznak.

— Emésztési nehézségek, gyomorriájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, szemkáprázás, idegizalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felírissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József viz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszaszerezték. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Ópiummal kiirtotta családját és öngyilkos lett. Prágából jelentik: A csehországi Zbecno községben Saimlér Antal munkás ópiummal megmérgezte feleségét és négy gyermekét, majd vadászfegyverével gyönlötte magát. A család valamennyi tagja kiszendvedt. A borzalmas családirtás oka az volt, hogy Saimlér gyogyithatatlan gyomorriákban szenvedett és félt, hogy halála után családja nyomorban marad.

— Két banditát agyonlőttek a titokban söröző rendőrök. Csikágóból jelentik: Négy bandita berontott egy titkos sörmérésbe, hogy az ott lévő vendégeket kifossa. Ekkor komikus helyzet keletkezett, mert a meg nem engedett hely látogatói között több rendőr is volt. A banditák először tétovázva állottak, majd a rendőrökre lőttek, akik a tüzelést viszonozták. A kaland vége az lett, hogy két banditát agyonlőttek, egy rendőr pedig súlyosan megsebesült.

Tüntetők az uccára öntöttek 80 kocsi terményt és főzeléket.

„Ne vásároljatok olasz burgonyát és magyar lisztet!”

Königraetzből jelentik: A környékbeli gazdák érdekes módon demonstráltak terményeik eladása érdekében. A gazdák és a terményekkel foglalkozó kereskedők nagy tömegben, kocsikkal kivonultak az itteni piacra és nyolcvan kocsi főzeléket és terményt kiöntöttek az uccára. A tüntetők táblákat vittek, amelyeken ez a felírás volt: „Ne vásároljatok olasz burgonyát és magyar lisztet. Vásároljatok itthon, hogy meggyógyuljon a szülőföldi mezőgazdaság!” Hír szerint más városokban is terveznek hasonló demonstrációt.

— Dr. Szele Károly bőr- és nemibetegségek szakorvosa, visszaérkezve, rendeléseit ismét megkezdte. (Bul. Reg. Ferdinand 31.)

— Jégelőfizetéseket Reusz-cég bármikor felvesz. Pontos szállítás. Telefon 141.

Az „Anyák napjára”-nak aradi megünneplése.

(Arad, május 12.) Minden esztendő májusának második vasárnapján az anyákat ünnepli az egész világ. A magasztos, szép eszme közel tíz esztendeje indult el, hogy a legszertebb szeretetet, az anya szeretetét beoltsa minden ember szívébe. Az „Anyák napja” nem üdönség a nyugati államokban, amelyekben nemcsak a jótékonyági egyesületek, egyházak, iskolák, hanem a hatóságok is részt vesznek ezen az ünnepségen. Itt Romániában, a múlt esztendőben Aradról indult ki az anyák napjának mozgalma és tegnap, május második vasárnapján már az egész országban ünnepezték ezt a napot. Aradon az összes templomokat virágokkal díszítették föl. Szent beszédek hangzottak el, ismertetve a nap jelentőségét, az anyai szeretet szentségét és a gyermeki hűlé a nemes érzéseit.

Az aradi Római Katolikus Nőegylet által fentartott öregek otthonában is ünnep volt a tegnapi napon. Harminchét ünnepi ebédet osztottak ki az otthon ápolottjai között és a Szociális Misszió Társulat tagjai harminchét tortát és ugyanannyi vracscokrot osztottak ki az Öregek otthonában. Az ünnepség keretében özvegy Witauschek Lajosné mondott szívből jövő hatásos beszédet, amelyben méltatta a nap jelentőségét.

Délután négy órakor az aradi Lutheránus Nőegylet rendezett magas színvonalú műsoros ünnepséget a lutheránus templomban. Az egyházi ének után Frint Lajos püspök mondott alkalma imát. Ezután Köhler Károly, Schmidt Sándor, Rózsa Károly, Szabó Endre, Barna Béla, Balog Lajos, Papp Károly, Frint Tibor, Roth Fülöp, Lőrinc Anna, Kapdebo Marian, Kiss Margit, Pantea Edit, Buzogány Judit, Barthl Adél, Steján Olga és Kovács Juliska hangulatos verseket szavaltak. Korom Györgyné felolvasta az Anyák világszövetségének üzenetét. Mézes Sarolta az Anyák napjának tizparancsolatát ismertette. Rónai Ida hangulatos verset szavalt. Szép és gondolatokban mélyen szántó felolvasást tartott ezután az Anyák napjáról dr. Bogdan Virgínié. Dénes Béla segédlelkész éneke után a gyermekek üdvözölték az anyákat. A gyermekek egy-egy csokor virágot nyújtottak át az anyáknak. Végül a gyermekek izletes uzsonnát kaptak. A szép és meleg hangulatos ünnepség ezzel véget ért.

A Nővédelmi Hivatal este fél kilenc órakor a Minorita Kulturházban rendezte meg az Anyák napjának szép ünnepségét. Az ünnepségen előképeket, előadásokat, szavaltokat, értékes zeneszámokat adtak elő. A kulturház teljesen megtelt érdeklődőkkel akiknek komoly művészi élvezetben volt részüik. A műsoron előképekben szerepeltek Barta István, Sándor Teri, Dankó Ilus, Gencsy Klári, Ermesz Ödön, özvegy Víz Ferencné, Sata Mária, Lénárt Aniko, Krebsz Irén, Balajthy Tibi, Mittermayer Baba, Bisztricsányi Erzsike, Zirher Józsefné, Zirher Baba, Kalász Marika, Kopp Böske, Cziffra Erzsébet, Huszágh Anna, Palágyi Méri, Dankó Ilus, Galinszky, Man-

ci, Illés Magda, Menczer Irén, Nagy Magda, Sándor Teri, Sata Mária, Gencsy Zsuzsa, Kalász Béláné, Peregi Manó, Szücs Juliska, Sándor Panni, Husztig Magda, Daláry Magda, Aranyos Pirokska, Mító Mici, Alker Magda, Karácsonyi Ella, özv. Nagy Sándorné, Hornos János, Balázs Józsefné, özv. Víz Ferencné, Lusánszky Hajnalka, Thèmes Ilonka, Páva Ida, Domsitz Laci és Cetetan Péter.

Az Anyák tizparancsolatának felolvasása

Ujhelyi Nándort Bécsben letartóztatták.

— Valószínűleg kiadják Magyarországnak, ahol négyhónapi fogház vár rá. —

(Bécs, május 12.) A bécsi rendőrség ma délután egy szállodai szobában letartóztatta Ujhelyi Nándor ismert magyar író. Ujhelyit a budapesti rendőrség közöltelevelen alapján fogták el és a tartományi törvényszékre szállították. Ujhelyi Nándor hónapokkal ezelőtt „Pornográfia” címen egy könyvet írt és

után az Esti Ima című jelenet következett Mittermayer Ödön és Mittermayer Baba szereplésével. Witauschek Lajosné hatásos előadást tartott. Majd dr. Kell József, Szalay Sándor, Kell Rezső, gróf Porcia Lajos vonós, négyese következett. Nagy és mély hatást váltott ki Anyos Blanka művészi szavaltata. Az előadásban a legnagyobb elragadtatással gyönyörködött a nagyszámú közönség. Ezzel az Anyák napjának ünnepségei véget értek.

Patzhoffer Hella újabb botrány középpontjában.

(Budapest, május 12.) Az elmúlt hónap elején nagy feltűnést keltett Budapesten Patzhoffer Hella esete. A leány a Dunába ugrott. Azt hitték, hogy öngyilkosság történt, de kimentették és kiderült, hogy fogadásból követte el az öngyilkosságot. Patzhoffer Hella most egy újabb botrány középpontjába került. A leány együtt lakik édesanyjával. Ma este felkereste őket Somogyi Pál orvosszigorló és

a szeméreméért írása miatt négy hónapi fogházra ítélték. Az író a büntetés elől Berlinbe utazott, majd napokkal ezelőtt Bécsbe jött, ahol ma letartóztatták. Valószínűleg megindul a kiadatási eljárás és Ujhelyi Nándort átadják a magyar igazságszolgáltatásnak.

Mozaikok

a pesti orvoskongresszusról.

(Arad, május 12.) A magyarországi orvosszövetség a most lefolyt rendkívüli kongresszusával kapcsolatban sok érdekes összefoglaló tudományos előadás hangzott el, mely egyes vonatkozásaiban a laikus közönség érdeklődésére is számot tarthat. Nem lesz érdektelen, ha az elhangzott fejtegetésekből kiragadunk néhány színes mozaikot.

Itt van mindjárt a Gerson-diéta, melyet Gerson német orvos vezetett be és amely rövid idő alatt óriási hírnévre tett szert és ma már világ-szerte alkalmazják. Ez a diéta tudvalegőleg egy sómentes, csukamájolajos étrend, melyet tuberkulózisnál, mégpedig nemcsak tüdővésznel, hanem a tuberkulózis legkülönbözőbb formáinál is, mint bőr-, csont-, mirigy tuberkulózisnál is alkalmaznak. Míg a bőrtuberkulózisnál és az említett többi formánál a Gerson-diéta nagyszerűen bevált és máris igen szép eredményeket mutat fel, addig ezzel szemben a tüdő tuberkulózisnál a tüdőszakorvosok zöme nem látott szembetűnő eredményt. Erre nézve Kuthy professzor, a neves tudósorvosok között a hozzájárulásában megemlítette Falta osztrák tudós gondolatát, hogy talán azért kevésbé hatásos a Gerson-diéta tüdőfolyamatoknál, mert a tüdőszövet normálisan is alig tartalmaz konyhasót, ezt tehát a konyhasó felvonás kevésbé befolyásolhatja, mint a chlorban gazdagabb bőr.

Korányi Sándor báró a szívbajokról tartott előadást, új szempontból világította meg ezt a fontos kérdést. Korányi professzor azt hangsúlyozta, hogy a legfontosabb halálokok sorában a legnagyobb szerepet a szívbajok viszik. Fejtegetései során rámutatott arra, hogy a szívbajok elleni küzdelemben általában kevesebb fontossággal bír a gyógyszeres kezelés, mint inkább a szívbajok okának és eredetének a kiküzdése. Bár a már fennálló szívbetegségek gyógyszeres kezelése óriási haladást és fejlettséget mutat, mégsem ez, hanem a szívbajok megelőzése volna az elérendő ideális cél, ami csakis az okok helyes felismerése által válhat lehetővé.

Verebély professzor, a híres sebész a sebészet aktuális kérdéseiről beszélt. Szerinte ma a sebészet egy forrongó átalakuláson megy keresztül és úgyszólván minden kérdése aktuálissá válik. A friss sérülésekről és azok helyes ellátásáról beszélt aztán részletesen. A helyes sebkezelésben ma már az a megismerés vezet — mondotta, — hogy minden seb fertőzött tulajdonképpen és a sebekben meg lehet élni a bakteriumot. Majd a rák-kezelés újabb vívmányait vette sorra és arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy minden újabb terápiái felfedezés ellenére a ráknak mai napig is csak egy igazi gyógyszere van és ez a — kés. Fel-

háztulajdonos. Patzhofferrel szóváltásba került, mire az asszony arculította a fiatal embert. Somogyi felháborodásában revolvert rántott elő, de Patzhoffer Hella kiütötte kezéből a fegyvert, amely elsült és az orvosszigorló lábát megsebesítette. Somogyi feljelentést tett a rendőrségen. Valószínűleg ki fogják őket utasítani a magyar fővárosból, mert idegen állampolgárok.

tűnő volt még az a bejelentése, hogy az epekövek miatt végzett műtétek halandósága nulla-százalék volt a klinikáján, feltéve, hogy nem elhanyagolt stádiumban kerültek oda a betegek.

Tóth István professzor a nőgyógyászat problémáiról tartott előadást és különösen kiemelte a vidéki orvoskartársak működését, akik nemcsak speciálisták, hanem mint akik valóságban az összes orvos tudományok tudorai, lakóhelyük, valamint ennek környékének igazi jótévői.

Számos érdekesebbnél érdekesebb fejtegetés hangzott még el, de ezek részletes taglalásába nem mehetünk bele. Ebből a pár kiragadott adatból is láthatjuk azonban, hogy a magyar orvosi kar hívatásának magaslatán áll, sőt előkelő szerepet visz az orvostudomány nemzetközi világában is.

Szele Károly dr.

Egy nap Akárki Ur életéből

„Akárki Ur” — ez a furcsa név egy most megjelent regényből van véve. Ez a regény három nagy folió-kötetet tesz ki és több mint ezer oldal terjedelmű. A regény hőst Akárki Urnak nevezte el a szerző. A név találó, mert Akárki Urban valóban magára ismerhet minden ember. Akárki Ur a mai H. G. Wells: „Az élet csodái” című munkájában. Mindjárt az elején elmond egy napot Akárki Ur életéből Akárki Ur felöltözik, meg-negolozik, elmegy hivatalába, ebédet, szeszszázit, újra dolgozik néhány órát, este kávéházban zenét hallgat, közben gyomorégés ellen szódabikarbonátot kér a pincéertől, hazamegy és elalszik. Ez igazán szürke és egyszerű szemfénylángolat, de csak látszólag az! Wells a 24 óra történetét keresztül bemutatja az egész emberit test működését. Frappánsan, szellemesen megvilágítja, mi történik Akárki Ur szívében, gyomrában, veséjében, ideghálózatában és telefonközpontjában 24 óra alatt. A tudományos téma regényé válik a kezében. Bevezed abba a nagyszerűen megorgánált Ford üzembé, ami Akárki Ur bőrfelülete alatt működik. Izmok, mirigyek, érzékszervek — mindregényi specializált ügyes szakmunkás, aki kiszámított mozdulattal végzi feladatát. A munkamegosztás tökéletes. Akárki Ur után újabb szereplő lép a regénybe: Egér ur! Megismerkedünk az ő életével is. Azután meglátogatjuk a Platanát és meg-nézük, hogy osztja be az idejét. És amikor ismerjük már a föld színpadának élő szereplőit, ellátogatunk a multba, sőt felülünk a tudományos fantázia repülőgép-jére és a jövő felől főké szállunk kékmeduza. Tulajdonképpen nincs csoda. A természetben minden természetes. De ha Wells és tudós társa Julian Huxley vezetésevel bejárjuk az élőlényok birodalmát, a legegyszerűbbnek látszó jelenségek láttára is kitör belőlünk a felkiáltás: valóban csodák ezek az élet csodái!

CALACEA meleg fürdő

május 1-től nyitva.
Telefon No. Baratsaz 2.

Természetes meleg 39° Celsius kénos és jód tartalmu viz. Kitünő gyógyító eredményeket mutat fel reuma, kősvény, ischias és benulásoknál. Olcsó jó kenyér, kényelmes lakások.

Temesvár-aradi vasutvonal. Vasutalomás Mercyfalva, ahonnan autóbussz forgalom. Közvetlen autóbussz forgalom Temesvárról.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál: **KELLER**, fürdőigazgatóság, Calacea

Ugyanott 6 szép fiatal róka eladó.

Irodalom és művészet

* **Izig-vérig modern**, ujszerű az az érdekes és értékes előadás, amelyet Pataki Veronika, a gimnasztika és mozgásművészet Lohelandban diplomált tanárnőjének tanítványai vasárnap délután a színházban bemutatnak. Az újirányú művészi testnevelés rendszerét mutatják be. Lohelandgimnasztikán kívül képet ad a ritmusrézék, mozdulatszepség és táncelképesség fejlesztéséről. Mozgáskórus, improvizálás, mozgásjátékok teszik igazi élménnyé a vasárnap délutáni előadást, melyre jegyek a színház pénztáránál kaphatók.

* **Készül a Central melletti nyári mozi.** Lufai Cornel dr. interimár bizottsági elnök és Muresan János városi főmérnök ma délelőtt megtekintették a Central-mozi mellett épülőfélben lévő nyári mozi munkálatait. A mozi nagy, szellős épülete a jövő hónap végén lesz kész és nyolcszáz ember nézhet végig benne minden előadást.

* **László Andor revüt irt.** László Andor, az aradi színház volt honványa, aki jelenleg a nagyváradi színház tagja, most írói oldaláról mutatkozik be. Radó Árpád fiatal nagyváradi hírlapíróval együtt „Ne légy színész” címmel 12 képből álló nagyváradi aktualitású látványos operett-revüt irt, amelynek a közeljövőben meg is lesz a nagyváradi színházban a premierje.

* **Janovics társulata Szatmáron.** A szomorú emlékeztető Róna-féle szatmári színiszezon után a közönség nagy szeretettel fogadta dr. Janovics Jenő kolozsvári társulatának vendégjátékát. A szatmári lapkrika kiemeli, hogy végre a színházban, ami részükre egészen szokatlan teljes rend, fegyelem és harmónia uralkodik. A társulat zsfolt házak előtt játszik.

* **Baj van a debreceni színháznál is.** Debrecenből jelentik: A debreceni Csokonay Színház válsága, amely már hetek óta foglalkoztatja Debrecen város illetékes tényezőit, egyre jobban kimélyül. A színház vezetői nem tudják fizetni tagjait már hetek óta és a társulat hatvan tagja a legszomorúbb anyagi helyzetben van. A színház vezetői egyelőre úgy segítik a helyzetet, hogy a vendéglőkben garanciát vállalt a színészek étkezéséért. A színház vezetői gyors segítséget kért a várostól, amely rövidesen szűkebbkörű bizottsággal vizsgálja meg a színház anyagi helyzetét és azután intézkedni fog a segítség módjáról.

* **Rött Sándor új műsorral a budapesti Király-színházban.** A Theater der Komiker kiváló társulata a vendégszerződést négy nappal meghosszabbította és így csütörtökig bezárólag láthatja őket még a közönség. Rött Sándor olyan szerepekben fog fellépni, amelyekben Budapestben még nem játszott. Új műsort ad Dela Lipinskaja, a kiváló dívoz is, akit Budapest közönsége máris kedvencevé fogadott.

* **Budapesti színházak heti műsora.** Budapestről jelentik: Budapesti színházak heti műsora a következő: Víg-színház, Kedd, szombat: Takáts Alice, Szerda, péntek, vasárnap, hétfő: Az új pásztor Csütörtök: Cse-rebere. — Magyar Színház, Kedd: Romeo és Julia, Szerda, szombat: Tizenöt ezer pengő jutalom, Csütörtök, vasárnap: Volpone, Péntek: Monna Vanna, Vasárnap délután: Gyermekelőadás. — Városi Színház, Kedd: Meluzina, Szerda: Norma, Csütörtök: A Vig özvegy, Péntek: Meluzina, Szombat délután: Az álarcos bál, Este: A vig özvegy Vasárnap délután: Pillangókisasszony (Teiko Kiwa felléptével); este: A vig özvegy — Belvárosi Színház, Egész héten minden este: Fruska. — Király Színház, Kedd, szerda, csütörtök: A bécsi Theater der Komiker vendégjátéka, Péntek: Alvinczy huszárok, Szombat: Fi-Fi (a színházban először.) Vasárnap délután: A nagymama (vizsgaelőadás.) Vasárnap este Fi-Fi. — Fővárosi Művész Színház, Kedd, szerda, csütörtök: A Magyar Színház vendégjátéka, Péntek: Wann kommst du wieder? (a Burg-theater együttesének vendégjátéka.) Szombat: Mädel von Heute (a Burgtheater együttesének vendégjátéka, Va-

sárnap: Nagy kabaré (először) — Új Színház, Kedd, Béla, aki 26 éves (hetvenötödik.) Szerda, csütörtök, szombat: Marion, Péntek (huszonötödik.) vasárnap délelőtt, vasárnap este: Copperfield Dávid, Hétfő: Marion. — Andrassy-uti Színház, Egész héten minden este: Csontos Gyula, Tökés Auna, Uray Tivadar, Vaszary Piroška, Békefi László Peti, Vendrey, stb. felléptével. Molnár, Vacsora, Schnitzler, Szakítás, Pity-Pang, Kültelki rt., Éjjeli vendég, Fogadás, Békefi konferál, Szendi — zongorahumorista Radó. — Terézkerületi Színház, Egész héten minden este: Kacagó-esték: Salamon Béla,

Megállapodás készül Szendrey Mihály és a szintársulat között.

Szendrey igazgató ajánlatot tett a társulatnak megállapodásra vonatkozóan, amelynek értelmében az újalakuló konzorcium bevonulna Dévára. — A társulat valószínűleg elfogadja az ajánlatot.

(Arad, május 12.) Az aradi szintársulat bizonytalan helyzetében most talán végre megoldás jön létre, amennyiben Szendrey Mihály igazgató és a társulat között megállapodás van készülöben.

A közönség teljes bojkottja folytán mindjobban kidomborodott az életképtelenné vált konzorcium tagjaiban az a vélemény, hogy a társulat egységes irányítása nélkül működni nem tud. Aradon különben is a konzorcium képtelen existálni és éppen ezért az a nézet alakult ki, hogy csakis más városban található meg a társulat a megélhetését. Közönség van a dévai színiszezon megkezdése, amelyet még Szendrey igazgató kötött le. A konzorciumra természetesen a bevonulás joga át nem számazott és így a társulat megmentése teljesen Szendrey Mihálytól függött.

Szendrey Mihály hajlandónak is mutatkozott, hogy a színészek további működését elősegítse és a dévai színiszezon megkezdését lehetővé tegye. Jávor Alfréd a szatmári színház társigazgatója közbenjöttével ajánlatot tett a társulatnak és ez valószínűleg megállapodáshoz is vezet. A megállapodás a következő pontokat tartalmazná:

1. Szendrey Mihály és a társulat tagjai konzorcium alakulataiban Szendrey Mihály, vagy megbízottja — aki Jávor Alfréd lenne — vezetése alatt működnek tovább.

2. Szendrey Mihály átengedi a konzorcium használatára koncesszióját, felszerelését, állomásait.

3. Minden jövedelem, segély, esetleges szüvencció, sőt az Aradon rendezett előadások jövedelme is a konzorciumot illeti.

Folynak az aradi costestii-nap előkészületei.

(Arad, május 12.) A costesti-i borzalmas tűzvész alkalmával elpusztultak hátramaradottai részére országos gyűjtés indult meg és ebből a szép akcióból Arad is kiveszi a részét. Miként már megírtuk, dr. Pop C. Istvánné elnökletével Aradon bizottság alakult meg azzal a céllal, hogy nagy népünnepélyt rendezzen, amelynek tiszta jövedelmét Costestibe küldik. A népünnepély hatalmas előkészítő munkát igényel és ezért ma délután a tanítóképző iskolában a román hölgytársadalom előkelőségei értekezletre ültek össze, hogy megbeszéljék az egyes teendőket. Az értekezleten Pop C. Istvánné elnökletével és azon a következő hölgyek jelentek meg: dr. Botis Tivadarné, Goldis Lászlóné, Manafu ezredsné, Pacatian Mihályné, dr. Cucu Vazulné, Riscuta ezredsné, Dragan mérnök, Crisan Ascaniuné, Bogdan Tulia, dr. Ispravnic Severné, dr. Popoviciu Miklósné, Păunescu Lucy, Demeter Olga, Bucurescu kapitányné, Cornea Aneona, dr. Némethné, Mladin Miklósné, Antonescu Virgílné, dr. Stoinescu Sándorné, Bădulescu mérnök, Tatu Jánosné, továbbá Popa Constantin városi kulturánácsos, Adamovici Péter a rendőrség és Muntean Victor a pénzügyigazgatóság részéről.

Az értekezleten dr. Pop C. Istvánné beszámolt arról, hogy a délelőtti folyamán Mladin Miklósnéval együtt felkeresték dr. Lufai Cornel interimár bizottsági elnököt, akitől elkérték a parkot a vasárnap megrendezendő népünnepély céljára, hasonlóképpen megkapták a kioszkot is az aradi AKE sportegyesülettől. A népünnepély nagyarányú és változatos lesz, a rendezőség minden le-

Rajna Alice, Boross Géza, Grádonvi Lajos, Hercze Jenő, A vonósnyegyes, A hittantanár, Évforduló, A pesti kirakat, Gandhi elindul, Dispenzáció Alibi, A freskó, stb. — Royal Orfeum, Táncoló elfántok, Thea Alba, Belli, 2 Stuart, Paul Galley, Fred Terry, Sugar Flóri, Freczkövy, Sárossy, Kassay, Ping-pong stb. stb. — Bethlen téri Színház, Egész héten mindennap: Új műsor, Zerkovitz—Harmath, Homokzsák, Urmánzy Nándorné: A protekció, Kellér Dezső: Falusiak Pesten Vécsey Leó: A Demidoff-gyöngyök, Tréfiák, magánzsámok, stb.

4. Szendrey Mihály fenntartja törvényes jogát a konzorcium fegyelmé megörzése érdekében. Jogában áll a fegyvelemértő tagokat elbocsátani.

5. Az anyagi és művészi ügyekben a konzorcium vezetői és az igazgató, vagy helyettese együtt intézkednek.

6. Az anyagi ügyek ellenőrzését a konzorcium vezetői és az igazgató, vagy helyettese együtt végzik.

A megállapodás szerint a Dévára bevonuló társulatnak tehát konzorcionális jellege volna de a társulat művészi irányításába ismét visszakerülne Szendrey vezetésének szelleme. A megállapodás még nem jött létre, de meg van rá a remény, hogy a holnapi társulati értekezlet az ajánlat elfogadása mellett fog dönteni, mert a társulat tagjai belátják azt, hogy számukra jelenleg az igazgató pozíciója jelenti a kibontakozás útját.

Amennyiben a társulat a javaslat elfogadása mellett határoz, úgy a tagoknak Szendrey igazgató az utiköltségen kívül, mozdulási összeget is folyósít. Erre vonatkozóan az igazgató már beadványt is intézett az interimár-bizottsághoz, amelyben 50.000 lej gyorssegély kiutalását kérte, hogy a társulat elutazása ne szenvedjen késedelmet. Az interimár-bizottság elnöke: Lufai Cornel dr. jóindulattal fogadta a beadványt és így minden remény megvan arra, hogy Szendrey nevével fémjelzett konzorcium rendben megkezdheti szezonját Dévára. A társulat negatív válasza esetén is, Szendreynek eltökélt szándéka az, hogy a dévai szezon lebonyolítsa.

hetőt elkövet, hogy a közönségnek kellemes szórakozást nyújtson és hogy minél többen jöjjenek el a jótékony célú ünnepra, a belépődíjakat is 5 és 10 lejes árakban állapították meg. Az értekezlet határozatából kifolyólag az egyes büfféket és sátrakat a következő hölgyek vezetik: A kioszkban levő nagy büffét a Román Nőegylet állítja fel és itt dr. Pop C. Istvánné vezetése alatt szolgálják fel az ételket és italokat. A cukrászda a hadiárvaikat felszolgáló egyesületé és itt Goldis Lászlóné vezetése alatt nagy hölgygárda szolgálja fel az édességeket. A virág- és cigánysátrort az ortodox nőegylet foglalta le magának Crisan Ascaniuné vezetése alatt, míg a sűr-, virsli- és dohánysátrort a Vörös Kereszt Egylet állítja majd fel, ahol a sátorvezető dr. Botis Tivadarné. Igen érdekes lesz a tombola is, ahol nagyértékű nyerelemény tárgyakat sorsolnak ki a Principele Mircea egyesület rendezésében, Dragan mérnökkel az élen. A részletes programot csak később állítják össze és annak ismertetésére még visszatérünk.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

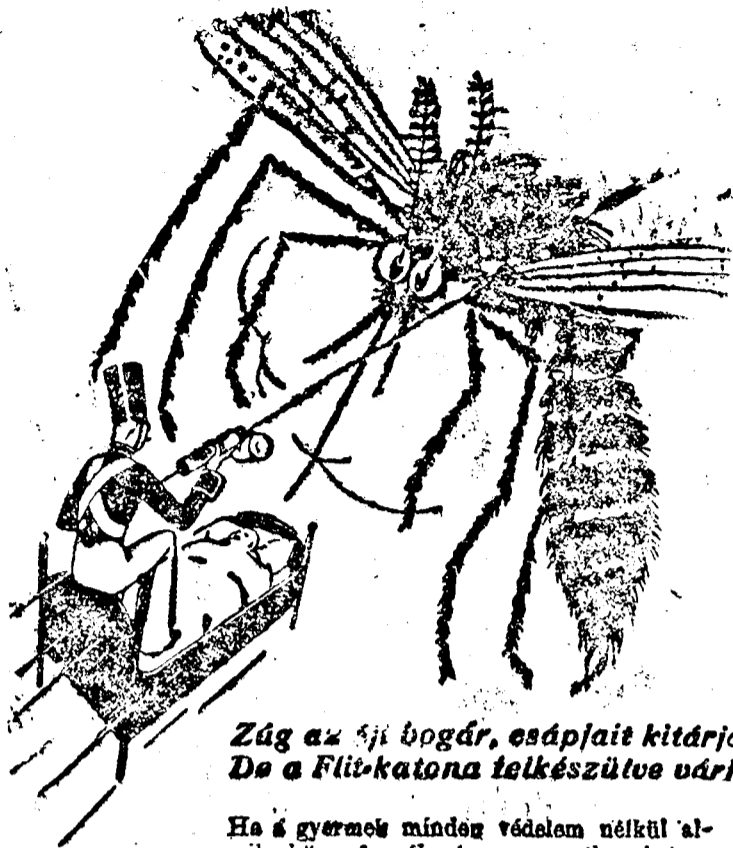
NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.
Értesítés.

Értesítem a p. é. közönséget, hogy hentesüzletemet Szabadság tér 17 sz. alá helyeztem át.

Továbbra is szíves támogatást kér

NETEU JÁNOS
hentesmester.

Zúg az új bogár, csápjait kitarja,
De a Flit-katona felkészülve várja.

Ha a gyermek minden védelem nélkül al-
szik, könnyű szákmánya a veszélyes beteg-
ségek cetráit hordozó szúnyogoknak. Legin-
kább éjjel hstoinak be lakásunkba. Perme-
tezzünk Flitet, mielőtt lefekszünk. Flit
megüli a legyeket, szúnyogokat, bolhákat,
tetveket, molyokat, hangyákat, avábokat,
poloskákat... és elpusztítja petéiket is.
Veszélytelen. Nem hagy foltot.

Flit nem tévesztendő össze más rovarirtók-
kal. Sárga kanna — fekete csávjai.

FLIT

Gyorsabban öl

Kizárólagos vezérképviselet Romániában: STANDARD DROGHERIA București

PÜSPÖKGYÓGYFÜRDŐ

(Oradea mellett)

600 év óta használják eredménnyel 42° C. természetes, meleg,
kénes, radiumos hőforrásait, reuma, köszvény, ischias, csont-
törések és női betegségek ellen.

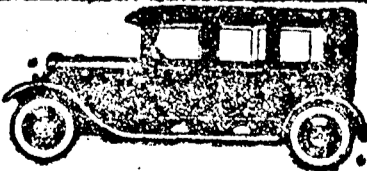
Romániában jelenleg első ujonnan épített
HULLÁM és STRANDFÜRDŐ

Verseny-uszoda.

Kényelmes vasútközlekedés. Napi penzió fürdővel 180.— lejtől.

Ujonnan berendezett rituális étterem s.

Kérjen prospektust. Püspök gyógyfürdő.

Edmond KISS Odön

Fabrica de caroserie de automobile
Autókarosszéria üzem

Arad, Bulev. Reg Ferdinand No. 27

Május 1-től

ingyen sorsjegy

Minden 10. fizetolemnnek 1 drb.
50 lej értékű Iparos Otthon
sorsjegyet adok ajándékba !!

Haszpodár helyettesítő és vegyítisz-
tító v. Teleky-u. 18. sz.

A LÉT TITKAI

ember, állat, növény élete — a test és a lélek
működése — születés, szerelem, álom és halál
és ami még utána következhetik — a világ
keletkezése — az emberfaj multja és jövője.

EZEK A KÉRDÉSEK MINDENKIT ÉRDEKELNEK

Eddig álszemérem, előítélet, műszavak tömegei homá-
lyosította el a tudás forrásait. Most H. G. Wells, a ra-
gyogó tollu író és Julian Huxley, a világhírű tudós
szövetkeztek a természettudományok legújabb eredmé-
nyeinek ismertetésére. Szigoruan tudományos alapon, de
nagyképűség nélkül, közérthetően és élvezetesen dolgoz-
ták fel a hatalmas anyagot.

H. G. WELLS NAGY BIOLOGIÁJA

AZ ÉLET CSODÁI

A világ legszebb és legérdekesebb könyve.

Izgalmasabb minden regénynél. — Gyakorlati haszna mérhetetlen.
Három hatalmas kötet, 1000 oldal. — 1000 egy- és többszínű képpel.
Fordította: dr. Lambrecht Kálmán egyetemi magántanár.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Akik május 20-ig beküldik ezt a
szelvényt, a következő kedvezmé-
nyeket élvezik:

MEGRENDELŐ ÉS AJÁNDÉK- SZELVÉNY.

Itt írválandó.

T. Soc. Col. Novitas Kt

Cluj.

A. K. Calea Victoriei 35

Ezennel előfizetek H. G. Wells és
J. Huxley Nagy Biológájára 1900
lej kedvezményes áron, melyet má-
justól kezdődőleg havi 190 lejes rész-
letekben törlesztetek. Az általam alá-
huzott 8 drb. Wells-regényt egész
vásznon kötésben ingyen és bérment-
ve ajándéku kapom.

Tudomásul veszem, hogy a mű ez
év karácsonyára készül el, míg az
ajándékregényeket június, július, au-
gusztus és szeptember hónapokban
két kötetenként küldik el.

A havi részleteket postán küldöm

Név, foglalkozás, pontos cím: ...

WELLS REGÉNYSOROZATA:

1. Anna Veronika. 2. Az istenek cse-
dele. 3. Egy jámbor lélek története.
4. A láthatatlan ember. 5. és 6. Wil-
ham Clissold világa. 7. Mr. Polly
lázadása. 8. Amikor az Űstökös el-
jön. 9. Egyelőre. 10. Élet és kaland.
11—12. Tono Bungay. 13. Mr. Brit-
ting. 14. Csodálatos történetek. 15.
Az álom. 16. Bealby. 17. Mr. Lewis-
ham és a szerelem. 18. A tengeri tün-
dér. 19—20. A szenvedélyes barátok

1.
A MŰVET
2500 LEJ BOLTI ÁR HELYETT
1900 LEJ ELŐFIZETÉSI ÁRON
KAPJA.

2.
AZ ELŐFIZETÉSI
ÖSSZEGET HAVI 190 LEJES
RÉSZLETEKBE TÖRLESZTHETI

3.
TELJESEN INGYEN KAP 8 DRB.
1000 LEJ ÉRTÉKŰ WELLS-
REGÉNYT EGÉSZVÁSZNON
KÖTÉSBE.

Használja ki még ezt a
néhány napot, mert a ter-
minus nem lesz meghosszabbítva s azután 1600.—
lejes árkülönbözettel ugyis veszi.

A mellbetegségek elleni óvafodás.

Ha Ön még oly könnyű fájdalmat is érez a mell környékén, azonnal kenje be a Sloan's-féle Liniment-el. Ez bedörzsölés nélkül felszívódik és ott, ahol a vérkeringésben akadályok vannak, előmozdítja a friss vér odaáramlását és megszünteti a fájdalmakat és rosasullétet.

A fárasztó napi munka után vagy a szabadban, rossz időben eltöltött nap után a Sloan's-féle Liniment a legajánlatosabb erősítőszert az isomfájdalmaknál és csuklómerevedéseknél.

A Sloan's Liniment meggyógyítja a reumát, inzásbát, isdást, derékfájást és más fájdalmakat. Minden fájdalom eltűnik a Sloan's Liniment által.

Egy üveg ára a közönség részére 75 Lei.

Sloan's Liniment
Megszünteti minden
fájdalmat

KÖZGAZDASÁG.

Az új szesz törvényjavaslat a sérelmek özönét tartalmazza.

A törvényjavaslat teljes szövege a Likórszindikátus tegnapi aradi értekezletén.

(Arad, május 12.) Az országos „Likórszindikátus” vasárnap délelőtt 11 órakor értekezletet tartott az Iparkamara tanácsstermében. Az értekezleten megjelent Aradon Steier Camil, a szindikátus bucuresti-i elnöke, valamint Kun Richárd, az erdélyi körzet elnöke is.

Az értekezlet egyedüli tárgyát az új szesz törvény alkotta, amely a napokban kerül a Kamara előkészítő bizottsága elé. A törvényjavaslat első megfogalmazásában már nyilvánosságra került és az igen sok sérelmes és homályos intencióju pontot tartalmaz. A Likórszindikátus aradi értekezlete épen azt a célt szolgált, hogy az érdekeltek a törvénytervezet sérelmes pontjaira felhívják a kormány figyelmét.

Kun Richard körzeti elnök nyitja meg az értekezletet, átadja a szót a lugosi Beumelsteiner pálinkafőzőcég igazgatójának, Grünhut Gézának, aki szombaton érkezett meg Bucurestiből és magával hozta a szesz törvénytervezet pontos másolatát.

Grünhut Géza igazgató elsősorban általánosságban ismertette a helyzetet. Közölte az érdekeltekkel, hogy a törvénytervezet most került ki az előkészítő bizottságból és a hét folyamán kerül a parlamenti előkészítő bizottság elé, így annak intenciója még sok változtatáson mehet keresztül.

Ezután kitért az igazgató az általa már előzetesen tanulmányozott törvénytervezet sérelmes pontjaira. A Likórszindikátusra első sorban sérelmes, hogy a jövőben sörfőződé is foglalkozhatnak szeszgyártással.

Új szeszfőző-engedélyt a jövőben nem ad ki a pénzügyminisztérium. A régi szeszfőzőknek is új engedélyt kell kérni.

Százliteres ürtartalmat meg nem haladó kazánokban, vásárolt gyümölcsből és ellenőrző apparátus nélkül lehet pálinkát főzni. Hatvanliteres ürtartalmu kazánokban azonban csak saját termésű gyümölcsöt szabad feldolgozni.

Az értekezlet sérelmesnek tartotta a törvénytervezet ama pontját, hogy a pauszadórrendszer eltörli és helyébe az ellenőrző apparátus kimutatása szerint vetik ki az adót. A községekben ezt a funkciót a községi tanács delegáltjai fogják végezni.

A borszeszt konyakkal közös raktárhelyiségben tartani tilos. Harminc fokon felüli szeszt a jövőben csak palackokban szabad árusítani. A 40 fokos szesz hordókban eladását továbbra is fentartja a törvény.

Sérelmes továbbá, hogy a pálinkagyártáshoz a földművelésügyi minisztériumtól kell engedélyt kérni.

A pálinkafőzésre kirótt fogyasztási adó megmaradt.

Szeszgyárak a jövőben még idegen névre szóló engedéllyel sem foglalkozhatnak detail-eladással. Nagydepót csak 30 kilométeres körzeten kívül tarthatnak a szeszgyárosok.

Az ellenőrzőapparátus pontatlan működését 100—500 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtja a törvénytervezet. 40 fokon felüli rumot a jövőben csak palackozva szabad áruba bocsájtani.

Különösen sok sérelmet éri a vendéglősöket a készülő szesz törvényben:

Vendéglősök számára csak öt évi rendelkezésre állítanak ki italmérési engedélyt. Az engedélyt azonban évenként kell meghosszabbítani és pedig a pénzügyminisztérium hozzájárulásával.

A községekben csak a községi tanácsoknak van koncessziójuk italmérésre. A korcsmárosok engedélyt csak a községtanács adhatja ki. Az engedély elsősorban román nyelvtudáshoz van kötve. Korcsmáros a jövőben csereüzletet nem köthet és nem is hitelezhet. Templomoktól, iskoláktól, vasútállomásoktól 100 méteres körzetben korcsmát létesíteni nem szabad.

A törvénytervezet sérelmes pontjainak tüzetes megvitatása után Kun Richard elnök azt javasolja az értekezletnek, hogy küldjön ki Bucurestibe három szindikátusi tagot, akik a sérelmek orvoslását a parlamenti bizottság elé terjesztik.

Az értekezlet abban állapodik meg, hogy Grünhut Géza igazgatót, Kun Richard elnököt és Gyártás igazgatót, a cluji Bogza-likörgyárt vezetőjét küldi Bucurestibe. Ezzel az értekezlet véget ért.

Oroszország ingatja meg a világ gazdaság egyensúlyát.

Az angol petroleumkirály erőyes fellépést követel Moszkva ellen.

(London, május 12.) (Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől). Sir Deterding, az európai petroleumtröszt vezére, a Royal Dutch elnöke most tért vissza amerikai utjáról. Sir Deterding Amerikában a Standard Oil C.-val folytatott tárgyalásokat a nemzetközi petroleumtermelés rendezéséről. Bizonyosra vehető, hogy ezekből a tárgyakasokból csakhamar ki fog fejlődni a petroleumipar világröszjtje.

Sir Deterding, akinek befolyása az egész világra kiterjed és a kulisszák mögött nagyszabású politikai működést is kifejt, visszaérkezése után igen érdekes, nagyfotosságu politikai nyilatkozatokat tett.

— Amerikai barátainak megmagyaráztam — mondta Deterding — hogy a béke legértékesebb biztosítéka az ipari területen való együttműködés. Ha a politikát és mindennek előtt a presztizs-politikát bevisszük az iparba, úgy csakhamar olyan nehézségekkel és bizonytalanságokkal állunk szemben, amelyek azután előbb-utóbb háborúra vezethetnek.

— A népeknek ki kell cserélniük terményeiket: ez az elv, amely mindig uralta a világot. A pénzt csupán azért teremtették, hogy a javak kicserélését megkönnyítsék; a pénz csupán eszköz ehhez a célhoz. Lehetetlen állapot, hogy egyes országok a világpiacon csupán mint eladók, mások pedig kizárólag mint vevők szerepeljenek, mivel ez az állapot bizonyos idő múltán megbontaná a világgazdaság egyensúlyát.

Deterding az a férfi, akit a szovjetkormány a legerősebben gyűlöli és akitől legjobban fél. Moszkva Deterdingnek tulajdonítja azt a kampányt, amelyet Európa többi államai Oroszország bolsevista kormánya ellen folytatnak. Épen ezért igen érdekes Deterding véleménye Szovjetországról.

— Oroszország — mondta Sir Deterding — jelentékeny piaca a világgazdaságnak, a mely azonban ma fájdalmasan hiányzik és ez által a világgazdaság egyensúlya megdőlt. Oroszország megakadályozza a javak normális kicserélését. Helyzetünket általában tevékenen fogják fel és csak igen kevés kormánynak van bátorsága arra, hogy meggyőződése szerinti álláspontot foglaljon el Moszkvával szemben.

A Kishitel és Takarékpénztár részvénytársaság alakuló közgyűlése.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartotta meg alakuló közgyűlést a Kishitel és Takarékpénztár részvénytársaság, amelynek célja a kereskedőket és iparosokat olcsó tőkével ellátni és őket kisebb hitelekkel támogatni.

Az alakuló közgyűlést Kalmár József aradi vállalkozó nyitotta meg. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Gara Armin és Bornstein Rezső kaptak megbízást. A jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Reisman Samu és Hönig Miksa. A közgyűlésen megjelent részvényesek kimondták, hogy egyelőre 300 ezer lej alaptőkével megalapítják a vállalatot.

Az új pénztárat vezetőse a következők alakult meg: Bruckner Sándor, Dávid Lázár, Friedmann S. József, dr. Gara Armin, Holtzer Jenő, Kalmár József, dr. Kupfer Miksa, Plesz Gyula, Sándor Béla, Scharfstein Jakab, dr. Schütz Henrik, Schwartz Mihály, Sternberg Hugó, Szentes Henrik, Wiesel Jenő.

A felügyelőbizottság Ehrenfeld Soma elnöke mellett, Hönig Miksa, dr. Salzberger Sámuel rendes, dr. Vajda Jakab, Reisz József és Dukász Imre póttagokból alakult meg.

Az alakuló közgyűlést igazgatósági ülés követte, amelyen az elnöki tisztségbe Bruckner Sándort, az alelnökibe Schwartz Mihályt helyezték. A végrehajtó bizottság Bruckner Sándor, Schwartz Mihály, dr. Schütz Henrik, Sándor Béla és Sternberg Hugó igazgatósági tagokból alakult meg. A vállalat ügyviszi teendőinek elvégzésére dr. Gara Armin kapott megbízást. Az ügyvezető-igazgatói pozícióra Bornstein Jenőt nevezték ki ideiglenes jelleggel.

— A „Victoria” konfekció kiegészített hitelezőivel. Három hónappal ezelőtt a „Victoria” konfekció kényszerregezséget kért. A napokban tartotta meg a törvényszék az egyezkedési tárgyalást, amely kedvező eredményre vezetett. A hitelezők abban egyeztek meg a vállalattal, hogy követelésüknek 55 százalékát 11 havi egyenlő részletben kapják meg.

— Denikotinizáló vállalat alakult Bucurestiben. A dohányárak denikotinizálására most már Romániában is konzorcium alakult meg, Bucurestiben „Fumosan” S. A. cég alatt. A vállalat megszerezte a bécsi Falk Ágost-féle denikotinizáló intézet szabadalmát. A vállalat alaptőkéje 15 millió lej.

Jövő héten kezdődnek a román-magyar kereskedelmi tárgyalások. Budapestről jelentik: Bécsben, Bud János kereskedelemügyi miniszter részvételével folytak az osztrák-magyar kereskedelmi szerződésről a tárgyalások. A megegyező csáknem kész van és eszerint a két ország három évre felmondható kereskedelmi szerződést köt. A jövő héten kezdik meg a román-magyar kereskedelmi szerződés tárgyalását Bucarestben és június másodikán a cseh-magyar szerződés tárgyalásához fognak. Ezzel Magyarország kereskedelmi szerződéses viszonyba lép az összes öt környező állammal.

Céghivatali hírek. Braun és Zeissler rovinei női divatüzlet kérte az aradi törvényszéktől cégének bejegyzését. A bejegyzés szerinti cégtulajdonosok: Braun Ignác és Zeissler János rovinei kereskedők. — A Nadlaci Electrica részvénytársaság legutóbbi közgyűlésén dr. Miron Iustin és Mercea János kilépett igazgatósági tagok helyébe dr. Irina Emilnét és Grozda Péternét választotta be. — Az Unió Bank R.-T. legutóbbi közgyűlésén a kilépett dr. Miclea Sever igazgatósági tag helyébe dr. Örfil Gyulát és Tenecan Romulust választotta meg. — Zimbroni Fogyasztási Szövetkezet legutóbbi közgyűlésén a kilépett Mot Sándor, Lucaci Péter és Mihuti Illés igazgatósági tagok helyébe Crisan Tódort, Mihuti Györgyöt és Doran Terentét választották be. — Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete bejelentette a céghivatalnak, hogy Menczer Gyulát igazgatóságába választotta. — Az Aradhegyaljai Villamosvasut R.-t.-nál Nicolae F., Steinescu, Constantin Budeanu, D. Busila, dr. Egry Aurel, Kovács Izor, Lócs Rezső, dr. Marcus Mihály, Mateescu István, Cosma Emánuel, dr. Uhlmann Andor, Stefan Vasilie és Aurel Vlad igazgatósági tagságát és cégjegyzői jogosultságát a törvényszék bejegyezte. Ugyanekkor

Gaitis Trifu igazgatói és cégjegyzői minőségét és jogosultságát is bejegyezte a törvényszék. — M. Nusser kereskedelmi ügynökség cégét a törvényszék bejegyezte. A cég székhelye Arad, cégtulajdonos Nusser Mária. — Klausner Sámuel és Társai cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Ehrenfeld Ignác, Herbsztin Mór, Stern József és Társa, Neuländer és Kohn, Pollák József a cégből kiléptek és Compass József és Pantiu Pál a cégbe beléptek. A cég jelenlegi tagjai Klausner Sámuel, Färber Lajos, Robitsek József, K. Herbsztin, Compass József és Pantiu Pál.

A budapesti nemzetközi mintavásár ma este 6 órakor véget ért.

A vármegye kezébe akarja venni a csucsi kőbánya vezetését. Ismeretes, hogy a csucsi kőbányát az állam, a megye és a város megvásárolták, hogy kőtermékeivel ellássák az országutakat és az uccák kövezését. A kőbánya vezetésére az utóbbi időben az állam küldte ki megbízottját, aki nem bizonyult szakembernek, mert a bánya termelőképessége azóta csökkenően van. A vármegye permanens bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen foglalkozott a kőbánya ügyével. Elhatározta, hogy feliratot intéz az illetékes miniszteriumhoz, amelyben kéri, hogy a bánya vezetésére a megye nevezhesse ki szakértő megbízottját.

Erdély gazdasági életét közelről érintő két fontos gazdasági törvényjavaslatot fog a közeli napokban tárgyalni a parlament. Ezen két törvényjavaslatnak kritikáját ismerteti a Conșum május 11-i legújabb száma, mely a kamatláb leszállításának kérdésével is foglalkozik. Új pénzügyi alakult Bukarestben a belső kártelgyezmények ellenőrzésére, az intézet alapításában az ország vezető bankjai vesznek részt. Tizenöt millió lei alaptőkével megalakult az első romániai denikotinizáló vállalat Pumosan rt cég alatt. Még számos kitűnő közgazdasági cikk található a Conșumban, amelynek kiadói hivatala szívesen küld mutatványszámot Cluj Str. Iuliu Maniu 8.

nizsl pedig az ATE-n verte el a port. Beszámolónk:

Kinizsi—ATE 5:2 (2:1). Kétségtelen, hogy a Kinizsi ma árnyéka a régi, legendás hírű csapatnak, de ennek ellenére kitűnő játékot produkált. A vezető gólt Lotter lövi. Az ATE Gross révén egyenlít. Hollósi ismét a Kinizsinek szerzi meg a vezetést. Szünet után Zelenák II. és Lakatos (2)-növeli a temesváriak előnyét. A végeredményt Fritz állítja be. A Kinizsi elsőrangú produkáló együtteséből Bürger, Zelenák-fivérek és Lakatos játéka vált ki. Az ATE-ből Weichert, Gross és Tóth nyújtottak jó játékokat. Bíró: dr. Crasule.

NSC—AAC 2:0 (1:0). Az AAC tartalékolt együttese felett a nagyszalontaiak biztos győzelmet arattak. A vezető gólt Kocsis lövi tizenegyesből. Szünet után Budó a gól-lövő. Jók voltak: Budó, Balogh és Darók a vendégek-nél, Czinczer II., Lakács, Szabó B. és Zsiga az AAC-nál. Bíró Theodorescu főhadnagy.

O II. osztályu bajnokság. Az aradi másodosztályu bajnokság élén az Unirea vezet és a valószínűség szerint előtte is fog az I. osztály kapuja megnyitni. A bajnoki forduló eredményei: Juventus—Egyetértés 4:2 (2:0). Unirea—Venus 3:2 (2:1). Vulturul—Transylvania 2:1 (1:0). Frontirea—Fortuna 3:0 (3:0).

O Ifjúsági bajnokság. A csapat Gloria-CFR—Tricolor 8:0 (5:0). Vointa—Olympia 2:0 (1:0). ATE—AAC 4:2 (3:0). B csoport: Egyetértés—Unirea 2:1 (1:1). Transylvania—Juventus 4:0 (2:0).

O Sportolnak az aradi pincérek. Az aradi pincérek csapata a kétfős ünnepen a Titanust kétszer is legyőzte 8:3 (3:1) és 3:1 (0:1) arányban.

Az országos bajnokság startja.

A TMTE játszik Aradkerület bajnokával az országos bajnokságban.

(Arad, május 12.) Aradon még a városbajnokság folyik, de már az ország más részeiben az „országos bajnokságért” játszanak. Ma két selejtező került lejátszásra, amelyről alább számolunk be:

TMTE—Oltul (Slatina) 1:0 (0:0). Craiovaról jelentik: Az Oltul rendkívül erős ellentállást fejt ki, így a temesváriak csak nehezen győznek, Kartoch góljával. Ezek alapján május 25-én a TMTE játszik egy országos bajnokságban elődöntőt az aradi kerület csapatával.

Universitatea—Törekvés 4:0 (2:0). Kolozsvárról jelentik: A nagyváradi és kolozsvári bajnokok találkozása a kolozsváriak hatalmas győzelmével végződött. Góllövők: Rosenberg (2), Hunyadi és Giurgiu.

O A magyar amatőrök győzelme a lengyelek felett. Magyarország amatőr válogatott—Lengyelország amatőr válogatott 3:1 (1:0). Budapestről jelentik: Az amatőr „Európa-kupa” küzdelem szép sportot nyújtott. A mérkőzést a jól összeállított magyar csapat megeredemelten nyerte s egyben sikerült az első pontjait is megszerezni. A magyar bajnokság technikai fölénye fokozatosan kialakul és a mérkőzés végén szinte nyomasztó fölényben játszik. A vezető gólt az első félidő 10-ik percében Gergely szerzi meg. Szünet után a lengyelek kiegyenlítnek, az 5-ik percben Kossok büntetőjéből. A 12-ik percben Bokor tizenegyesből ismét megszerzi a magyar vezetést. A 16-ik percben pedig Szücs II. növeli a magyarok előnyét és egyben a végeredményt állítja be. A magyar csapat minden embere dicsőre méltó lelkesedéssel küzdött. A mezőny kimagaslóan legjobb embere a fiatal centerhalf Sárosi volt. Nagyszerűen játszott Rajnai és Szücs II.

O Magyarország B. válogatott csapata legyőzte Keletmagyarország válogatott csapatát. Debrecenből jelentik: Magyarország B.—Keletmagyarország 3:0 (3:0). A profi B. válogatott kényelmes tempóban játszva, biztosan győzi le az amatőröket, Vince, Teleky és Szemes góljaival.

O Ferencváros legyőzte Újpestet a „Magyar-kupa” elődöntőjében. Budapestről jelentik: Ferencváros—Újpest 3:2 (2:1) A szombaton lejátszott kupa elődöntőben erősen tartalékos csapatok vettek részt, mert a vasárnapi válogatottak és tartalékaik a szövetség rendelete szerint, nem vehettek részt ezen a mérkőzésen. A mérkőzés különben élvezetes és szép sportot nyújtott. A Ferencváros góljait Kovács (2) és Takács szerezték meg. Az újpesti gólokat Dormos és Harmath lötte.

SPORT.

Az AMTE két tiszta ponttal vezet.

Az AAC pontvesztése bizonytalanná tette a második helyet is. Az ATE szép játéka. Gólzáporos meccsek.

(Arad, május 12.) A bajnokság mai fordulójának legnagyobb érdeklődése az AAC—ATE-mérkőzés felé fordult. A mérkőzés favorítjai a sárga-fehérek voltak, de az adott körülmények között mégis csak szerencsével tudtak egy pontot megszerezni a mérkőzésből. A forduló másik három aradi mérkőzése a favoritok nagy gólarányu győzelmével végződött. Az AMTE a Hakoah felett, a Gloria-CFR a Tricolor felett, az Olympia a Vointa felett aratott imponáló győzelmet. A Simerián lejátszott Simeria-CFR—Banatul-mérkőzés az otthonukban játszó simeriai fiúk biztos győzelmével végződött. Részletes beszámolónk:

AAC—ATE 1:1 (1:0). A mérkőzés a régi AAC—ATE-találkozások parázs atmoszféráját elevenítette meg. A mérkőzés AAC-támadásokkal indul, az atlétáknak hamar sikerül is vezetéshez jutniok. A 9-ik percben Mezei lefut és szépen középre adja a labdát, a beadásra Steiner ráfut és menthetlenül góllá értékesíti. A gól után a tornászok erősen ambicionálják a játékot. Néhány perc múlva alkalmuk is volt kiegyenlíteni tizenegyesből, de Juljanszky a penétyt mellé lövi. A félidő közepén a bíró Micossyt az AAC centerhalfját tiszteletlen magaviselet miatt kiállítja. A kiállítás nem deprimálja az AAC-ot, mert a játékosok hihetetlen ambícióval fognak a játékba. Az ATE egészen jól játszó csapata mégis átveszi a vezérszerepet és végig ur a pályán. A kiegyenlítő gólt Fritz 16 méteres fordulásból löti bombája hozza meg, amely védhetetlenül meglepett Czinczer II. mellett száll félmagasan a kapu bal sarkába. Valóságos profi gól. Mindkét csapat erőteljes szép futballt játszott. Bíró: Burdán Miklós.

AMTE—Hakoah 9:0 (6:0). Az AMTE kezdettől végig nyomasztó fölényben játszik s tetszés szerint éri el góljait. Az első félidő nyitánya Dvorzsák hat-trickje. A félidő további góljait Dobra, Dvorzsák és Farkas szerzik meg. Szünet után az AMTE lelassít és ké-

nyelmes tempóban újabb három gólt is Dvorzsák, Korom és Farkas révén. A győztes csapat minden embere jól játszott, de különösen Dvorzsák és Dobra tüntette ki magát. A Hakoah teljesítménye egyenlő a nullával. Bíró: Vladovici kapitány.

Gloria-CFR—Tricolor 6:0 (0:0). Az első félidőben a Tricolor jól tartja magát. Szünet után összeroppan és a Gloria-CFR egymásután éri el góljait Bali (4), Muntean és Ignarevén. A Gloria csapatából Husztig, Albu és Bali nyújtottak átlagon felülit. A Tricolor gyenge, széteső játékot produkált. Bíró: Oravecz László.

Olympia—Vointa 8:1 (2:0). A mérkőzés biztos győztesét az Olympiában láttuk, de ilyen fölényes győzelmét nem vártuk. Az első félidő góljait Barbu I. és Schultz szerzik meg. Szünet után Barbu I. (3), Barbu II. (2) és Schultz szerzik meg a további Olympia-gólokat. A Vointa „ehren-gólját” Pataky szerezte meg tizenegyesből. Jók voltak az Olympiából Varjassy és Barbu fivérek. A Vointából csupán Pataky kifogástalan játéka érdemel dicsőretet. Bíró: Juhász Zoltán.

Simeria-CFR—Banatul 5:2 (2:1). Simeriáról jelentik: A végig jobb vasutas csapat biztos győzelmét Szabó IV. (2), Paál (2) és Ambrus góljaival. A Banatul gólszerzői Ökrös IV. és Harnisch.

Aradi csapatok kudarca az NSC. és a Kinizsi ellen.

Az AAC az NSC-vel, az ATE a Kinizsivel nem boldogult — Aradon.

(Arad, május 12.) A szombatra előrevitt bajnoki forduló a vasárnapot szabadabbá tette és így a vasárnapot idegen csapatokkal lejátszott barátságos mérkőzésekre használták ki csapataink. A lejátszott két mérkőzés szomorú tükrre volt dekadens futballsportnak, mert a Nagyszalontai SC az AAC-ot győzte le, a Ki-

